

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/8/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

60/2013. (II. 27.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **I., II., III. és IV. rendű panaszosok**¹ 2012. január 4-én jogi képviselőjük, **Dr. V. Zs.** ügyvéd útján előterjesztett panasz alapján indult eljárásban a 2013. február 27-én – dr. Kádár András Kristóf testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alpjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszosok 2012. január 4-én, jogi képviselőjük útján terjesztették elő panaszbeadványukat, a lakásukat képező ingatlanban 2011. december 6-án fogatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatban.

2011. december 6-án a panaszosok lakásán előállítás céljából rendőrök jelentek meg. Az intézkedés oka az volt, hogy az I. rendű panaszos ellen gyámhatósági eljárás megzavarása miatt eljárás folyik, és az elmúlt tárgyaláson betegsége miatt nem jelent meg – orvosi igazolását azonban elmulasztotta a bíróság részére eljuttatni. A beadványban foglaltak szerint az I. rendű panaszos és volt házastársa közös gyermekének elhelyezését megváltoztatva a gyermeket a bíróság az I. rendű panaszosnál helyezte el. A felek között szóváltás alakult ki – melyet a beadvány szerint az I. rendű panaszos volt felesége provokált – ennek okán folyik az eljárás.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszosok személyes adatait töröltük.

Az intézkedés napján hajnali 4 óra környékén csörgött a kaputelefon, melyet a II. rendű panaszos vett fel. Mivel a II. rendű panaszossal egy férfi azt közölte, hogy idézést hozott a bíróságtól, a férfi (aki egyben az I. rendű panaszos édesapja), a kaput kinyitotta. A lakás ajtaját kinyitva egy fiatal rendőr megkérdezte a II. rendű panaszostól, hogy fia otthon tartózkodik-e. A II. rendű panaszos azt válaszolta, hogy igen, de mindketten betegek, alszanak, így felajánlotta, hogy ő majd átveszi az idézést. Ekkor a rendőrök hangosan kiabálva közölték, hogy „nem idézést hoztak, hanem elő kell állítani vádlottként, kiskorú veszélyeztetése miatt!”.

A zajra felébredt és kijött a III. rendű panaszos (az I. rendű panaszos édesanyja), és bement a másik szobába felkelteni a fiát. Hamarosan visszatért, és tájékoztatta a rendőröket, hogy az I. rendű panaszos rosszul van. A rendőrök ezt nem hitték el és félrelökték a II. rendű panaszost, betörtettek az előszobába és hangosan kijelentették, hogy majd ők kihozzák a férfit, és előállítják. Mindeközben a III. rendű panaszos bement a konyhába cukros vizet készíteni fiának, azonban a rendőrök ekkor már az I. rendű panaszos szobájának bejárata elé álltak, és nem engedték, hogy a III. rendű panaszos a vizet bevigye neki. A rendőrök azt üvöltötték, hogy „itt az lesz, amit ők akarnak”.

A II. rendű panaszos tárcsázta az ügyeletet és közölte, hogy fia cukorbeteg, rosszul van, ezért azonnal jöjjenek. Amikor a rendőr meghallotta, mit csinál, odalépett hozzá, majd a bakancsával rátaposott meztelen jobb lába ujjaira, ellökte, lenyomta a telefont, és ráordított, hogy „itt maga nem telefonál!”.

Ezt követően további három ordító rendőr jelent meg, és a panaszbeadvány szerint filmbe illő „kommandós támadást” hajtottak végre a megrémült családdal szemben. A rendőrök a IV. rendű panaszost, az I. rendű panaszos rémülten síró gyermekét kitepték a nagyszülők karjai közül. A II. rendű panaszos szinte könyörgött a rendőröknek, hogy míg az ügyelet nem érkezik ki, ne vigyék el az I. rendű panaszost, vagy legalább itassák meg cukros vízzel. Minderre a rendőrök a II. rendű panaszost kituszkolták a konyhába, majd az I. rendű panaszos elvitele után kicipelték a folyosóra, leteperték a földre és megbilincseltek. A II. rendű panaszos szeretett volna vizet inni, de megakadályozták benne, végül a bilincselést követően a folyosón kint levő szomszéd itatta meg vízzel.

A III. rendű panaszos hasonlóképpen könyörgött a rendőröknek, hogy addig ne vigyék el fiát, ameddig nem itatták meg cukros vízzel, de a rendőrök ezt nem engedték. A panaszbeadványban foglaltak szerint egy magasabb rendű rendőr a III. rendű panaszos felé lendítette a kezét, de egy alacsonyabb rendű megakadályozta abban, hogy megüsse. A III. rendű panaszos meg is kérdezte a rendőrt, hogy „mi van fiatalúr, meg akar ütni?”. Ezt követően a III. rendű panaszost többször félrelökték, majd a korlátnak taszították. Egy alkalommal csak a szomszéd tudta megakadályozni, hogy az idős asszony feje a lökéstől ne csapódjék a közelben lévő tárgyakra.

A panaszbeadvány hosszasan részletezi az I. rendű panaszos két évtizede tartó I. típusú cukorbetegségének tüneteit. A betegség miatt gyakran előfordul, hogy a panaszosnál a hajnali órákban vérszintesen alacsony cukorszint alakul ki, melynek következtében a kora reggeli órákban mintegy az éjjeli alacsony cukorszintet helyrehozva, vércukorszintje általában megemelkedik. Az I. rendű panaszos a rosszulleteket gyakran átalussza, illetve a hajnali órákban – sokszor anélkül, hogy emlékezne rá – kimegy tejet/cukros italt inni. A beadvány szerint a rosszulletek a panaszosnál gyakorta álomszerű, irreális állapotokat idéznek elő, néha

félrebeszél, „lehetetlenül viselkedik, illetve téves dolgokat gondol és állít. Az I. rendű panaszos a történetek elejére nem is emlékezett, hiszen a rendőri intézkedés kezdetekor is ez az állapot állt fent nála. Ezt szülei – a korábban kifejtetteknek megfelelően – közölték is a rendőrökkel, azonban ezt ők nem hitték el.

A II. rendű panaszos azonnal mentőt hívott, és erről a szülők tájékoztatták is a rendőröket, akiket azonban ez nem érdekelt, nem várták meg érkezésüket, hanem a szinte magatehetetlen férfit megbilincseltek és kicipeltek a lakásból. A panaszosok külön sérelmezik, hogy mindez a gyermek szeme láttára történt, aki nagyon megijedt és folyamatosan sírt. A hangzavarra és a rendőrök kiabálására a szomszédok is kijöttek, és egyikük meg is kérte a rendőrt, hadd vigye át a gyermeket magához, hogy ne lássa, mit csinálnak az apjával. A rendőrök ezt nem tették lehetővé, sőt, nyomdafestéket nem tűrő módon kiabáltak a szomszédokkal, megfélemlítve őket ezzel.

Az I. rendű panaszost vékony pizsamában, a téli időjárás dacára mezítláb vitték el, egy piros gépjárműbe lökték, ahol veséjét és arcát hosszasan ütlegelték. A férfi pizsamája tiszta vér lett, végig ordítottak vele, „cigány gyerekverő bűnözőnek” titulálták, és minősíthetetlen hangon beszéltek vele. Az I. rendű panaszos a kapitányságon kérte, hadd mehessen ki a mosdóba, de a rendőrök nem engedték meg neki, és azt mondták neki, „hugyozd össze magadat!”. A panaszost cellába zárták, és az ablakát is kinyitották, hogy minél jobban fázzon pizsamájában. Egy testes rendőr többször is bejött hozzá, és megkérdezte tőle, „miért nem döglesz már meg, te személtáda”. A cellában történetek következményeként az I. rendű panaszost rosszullet fogta el, feje vérzett, és fájt mindene. Ezt követően, mivel a rendőrök látták rendkívül rossz állapotát, bevitték az ügyeletre, de az ügyeletes orvos „hozzá sem mert nyúlni”, hanem közölte a rendőrökkel, hogy nyolc órákor nyit az SZTK, és inkább vigyék oda őt.

Az I. rendű panaszost ekkor visszavitték a rendőrségre, ahol ő vizet próbált kérni, de mindannyiszor azt a választ kapta, hogy „nem kapsz szarházi, dögölj meg!”. Később más rendőrök jöttek – többek között egy magasabb rangú tiszt is – akik kedvesen viselkedtek a panaszossal, majd bilincsben, továbbra is összevérezett, vékony pizsamájában bevitték az SZTK-ba. A vizsgálat közben a rendőrök tájékoztatták a főorvost, hogy a férfit tárgyalásra kell elővezetniük, és annak befejeztével majd visszahozzák. A főorvos a panaszos állapotát és sérüléseit látva elutasította ezt a lehetőséget, és közölte a bírósági parancsra hivatkozó rendőrökkel, hogy amíg a vizsgálatok be nem fejeződnek, és ő nem ad engedélyt, az I. rendű panaszost nem viszik sehova. A vizsgálatok végeztével a panaszosról levették a bilincset, és a II. rendű panaszos hazaszállította.

A II. rendű panaszost fiához hasonlóan elvitték a rendőrkapitányságra, ahol odaérve látta a bejárati ajtótól a celláig húzódnó vérfoltokat, valamint fiát véresen. A II. rendű panaszost ügyvédjével nem engedték beszélni, annak ellenére, hogy a jogi képviselő is megjelent a rendőrségen. A II. rendű panaszos vizet kért a rendőröktől, mire egyikük egy teli flakon ásványvizet kezdett rázogatni előtte, majd beleivott, mosolygott, és azt mondta: „Innál-e te hazug alkoholista cigány?... Bolond az egész családotok”.

Mivel a II. rendű panaszos is rosszul volt, elvitték az ügyeletre, ahol ismét láthatta fiát. Később jött egy rendőrtiszt, aki tisztességesen beszélt vele, megszondáztatta – amely vizsgálat negatív eredménnyel járt – és közölte, hogy 9 órákor elengedik. A II. rendű panaszost 9 óra tájékán kitétték a rendőrség elé mezítláb, az intézkedés közben szétszakadt ingben. A férfi 20 percen keresztül várakozott a hidegben, míg érte nem jöttek – mellette

mindvégig két rendőr cigarettázott, de nem engedték be a rendőrség épületébe.

Az eljárás eredményeképpen az I. rendű panaszos súlyos sérüléseket szenvedett. Oldalán az ütésektől, és a kapitányságon elszenvedett rúgásoktól zúzódások keletkeztek, több mint két hétig véres volt a vizelete, fején ütéstől származó sebek, zúzódások alakultak ki, valamint szájában a lágyszövetek sérültek, amelyek kapcsán orvos állapította meg, hogy azokat kizárólag ütés okozhatta. A férfi orrcsontja elmozdult, melynek eredményeképpen a közeljövőben műtétre is sor fog kerülni. A II. rendű panaszos lábán sérülést, karján hámsérülést szenvedett, a III. rendű panaszoson pedig zúzódásnyomok látszóttak, szeméremcsontja pedig eltörött.

A beadvány hangsúlyozta azt a megaláztatást, melynek az intézkedő rendőrök a családot kitették. Az intézkedés a szomszédok szeme előtt zajlott, az I. és II. rendű panaszosokat a város központjában lévő kórházban megbilincselve tartották, amely – mivel kisvárosról van szó – szintén nem keltett túlságosan jó benyomást a beadvány előterjesztőiről.

A jogi képviselő megjegyezte, hogy a hajnali órákban maga is jelen volt a rendőrségen, ahol megdöbbenve tapasztalta, hogy ügyfelével nem engedték szót váltani. A jogi képviselő beszámolt róla, hogy az I. rendű panaszos „elrettető módon” nézett ki, pizsamája és arca véres volt, sérülései szemmel láthatók voltak, és hozzátette: „ilyet csak filmekben lát egy átlagember”. Hangsúlyozta, hogy a panaszosok állításait orvosi jelentések, igazolások támasztják alá.

A jogi képviselő vélekedése szerint jelen esetben többről van szó, mint, hogy „kicsit keményebben és határozottabban léptek fel a rendőrök”, meglátása szerint a családot bántalmazták és megalázták, annak ellenére, hogy a szülőknek közülük sem volt az előállításhoz, csupán azt szerették volna, ha fiuk rosszul letnének végén, és a mentők kiérkezését a rendőrök megvárják.

A beadvány kitér rá, hogy a rendőrök eljárása a szomszédok felháborodását és megdöbbenését váltotta ki, a szemtanúk nem értik, miért kell így bánni beteg és idős emberekkel, főleg egy kisgyermek szeme láttára. A gyermeket a történetek nagyon megviselték, azóta a csengőre összeressen és sír, apjától nem akar elválni, és magatartási problémák alakultak ki nála, melynek következtében pszichológus foglalkozik vele.

A panaszbeadvány végén szerepelnek a szomszédok, H. L. és felesége, H. L.-né elérhetőségei, és a panaszosok nyilatkozatai az áttételhez, valamint az állásfoglalás anonimizált formában való közzétételéhez való hozzájárulásról.

A panaszbeadványhoz csatoltan egyúttal a Testülethez érkezett a panaszosok aláírásával ellátott, 2012. január 1-jén kelt ügyvédi meghatalmazás is.

2) A Testület kérésére a panaszosok nyilatkozatban igazolták beadványuk késedelmét. Panasz-kiegészítésükben előadták, hogy a velük szemben foganatosított intézkedések során a rendőrség nem adott tájékoztatást a rendelkezésükre álló jogorvoslati lehetőségekről, valamint arról, hogy milyen határidőn belül lehet a Testülethez fordulni. Az I. rendű panaszos kijelentette, hogy a panaszolt cselekmény alkalmával a rendőrségen készült jegyzőkönyvet nem ismerte meg, mivel annak elolvasására és aláírása sérülései és állapota miatt nem volt módja.

Jogi képviselőjük útján előterjesztett beadványukban a panaszosok jelezték, hogy kérik a Testületet a rendőri fellépésnek az intézkedés során jelenlévő kiskorú gyermek jogaira kiterjedő értékelését.

A panasz-kiegészítésben foglaltak szerint a II. rendű panaszos részére az intézkedő járőrök semmilyen információt nem adtak azzal kapcsolatban, miért bilincseltek meg és miért állították elő. A II. rendű panaszost a rendőrkapitányságon fizikailag nem bántalmazták, de végig nagy pszichikai nyomás alatt tartották, folyamatos megaláztatásokkal, megfélemlítésekkel és becsmérő szavakkal. A jogi képviselő hangsúlyozta, hogy a II. rendű panaszost annak ellenére vitték el bilincsből, hogy semmiféle ellenállást nem tanúsított a rendőrökkel szemben, előállításával kapcsolatban pedig semmilyen iratot nem adtak át részére. Az I. rendű panaszosnak szintén nem adtak át semmilyen iratot előállításával kapcsolatban.

3) A jogi képviselő az alábbi orvosi dokumentumokat juttatta el a Testület részére.

a) A Gy. városi B. P. Kórház sebészeti ambulanciáján 2011. december 7-én kelt ambuláns kezelőlap a következő információkat tartalmazza a II. rendű panaszos egészségi állapotával összefüggésben. A vizsgálat során a II. rendű panaszos úgy nyilatkozott, hogy 2011. december 6-án a rendőrök hajnali 4 óra környékén, saját otthonában bántalmazták.

A férfi bal csuklója, jobb lábának I-es ujjja, jobb bokája és bal térde sérült. Az érintett lábujj végperce duzzadt, kékesfekete színű, belbokája és térdkalácsa felett 1-1 horzsolás, bal térdkalácsa nyomásérzékeny, bal csuklóján 2*5 cm-es véraláfutás, és 2-3 cm hosszú vonalas hámsérülés. Mindkét vállát fájlalja, külsérelmi nyom azonban nem tapasztalható. A jobb I. lábujjon végzett kétirányú röntgenfelvétel szerint törés nem látható. Az ambulancián a panaszos számára sérült testrészeinek kíméletét, borogatását javasolták.

b) A Gy. városi B. P. Kórház sebészeti ambulanciáján a III. rendű panaszos vizsgálatát is elvégezték 2011. december 7-én. Az ambuláns kezelőlap szerint a III. rendű panaszos a vizsgálati időpontjában szintén úgy nyilatkozott, hogy előző nap hajnali 4 óra körüli időben rendőrök bántalmazták saját otthonában. A nőnek jobb mellkasfele, jobb karja sérült, bordái felett nyomásérzékeny, légmellre utaló jel nincs. Jobb karjának felső harmadában 2*5 cm-es véraláfutás. Az elkészített kétirányú mellkasröntgen felvétel szerint jobb oldalon bordatörés nem látszik. A diagnózis szerint a panaszos szeméremcsontja eltörött, mellkasa zúzódott, a javasolt kezelés a sérült testrészek kímélete, borogatása volt.

c) A Gy. városi B. P. Kórház sebészeti ambulanciájára 2011. december 6-án a rendőrök kísérték be az I. rendű panaszost. Az ambuláns kezelőlapon rögzített dátum szerint a férfit 8 óra 19 perckor vették fel az ambulanciára, a kezelőlap kinyomtatása pedig 10 óra 6 perckor történt meg. A vizsgálat alatt az I. rendű panaszos úgy nyilatkozott, hogy sérülései a vizsgálat hajnalán foganatosított előállítás során, rendőri bántalmazás következtében keletkeztek.

A férfi arca, orra, feje, jobb mellkasfele, valamint dereka sérült. Eszméletvesztése nem volt, fejét fájlalja, elmondása szerint vizelete piros. Hányinger, hányás nem fordult elő, bal szemével azonban gyengébben lát. Státusza a vizsgálat időpontjában a következő volt: a homlok jobb oldalán, és a tarkó bal oldalán nyomásérzékenység, nyaki régió szabad, bal szem laterális zugában, a szemfehérjén és a felső szemhéjon enyhe bevérzés. Az orrhát ujjbegynyi

területen bevérzett, illetve nyomásérzékeny, az orrlyukakban beszáradt vér. Ugyancsak beszáradt vérnyomok láthatóak a felső, illetve alsó ajkakon, egészen az állcsúcsig terjedően. A jobb orrszárnyon, a felső ajkon, valamint az állcsúcs jobb oldalán kisujjbegynyi, igen felületes horzsolás. Az alsó háti, valamint deréktáji csigolyák területe érzékeny, hátsó hónaljvonalban a bordák területén nyomásérzékenységet jelez. A köldök magasságában kb. 2*2 cm-es igen felületes bevérzés, bal kézen néhány mm-es felületes sérülés. Az ügyeletes orvos az I. rendű panaszos fül-orr-gégészeti, szemészeti, valamint urológiai vizsgálatát javasolta, és kezdeményezte a hatvani kórház traumatológiájára való szállítását.

d) Az intézkedés napján a dokumentáció tanúsága szerint az I. rendű panaszost elsőként a B. P. Kórház fül-orr-gégészeti szakrendelésére irányították. A panaszos itt a vizsgálatok során korábban előadottakat annyival egészítette ki, hogy az intézkedő rendőrök egy piros színű Opel típusú gépjárműbe ültették, és ott arcát, testét több helyen ököllel megütötték. A röntgenvizsgálatok a koponya- és orrcsonttörést kizárták. A vizsgálat időpontjában a panaszos orrháta nem deviált, felszínén apró hámsérülés látszott. Mindkét orrfelében beszáradt, helyenként friss véres váladék látszott. Az alsó, illetve felső ajak belső felszíne helyenként bevérzett, hátsó garatfalán friss véres váladék volt látható. A beteg nyaka mindkét oldalán és rágóizületén nyomásérzékenységet jelzett. Bal külső szemzuga, szemhéja bevérzett, kissé duzzadt. A diagnózis szerint a férfi testi erővel elkövetett testi sérülés során arczúzódást szenvedett, sérülése a vizsgálatot végző orvos megállapítása szerint 8 napon belül gyógyuló.

e) Az intézkedés napján az I. rendű panaszos szemészeti szakrendelésen is járt. Az ambuláns kezelőlapon fellelhető információk szerint a panaszos a budapesti Tömő utcai szemklinikán rendszeres kontrollvizsgálatokon vett részt, a Gy. városi kórház vizsgálata szerint pedig kötőhártyája bevérzett, a bal szemüreg felső falán ujjbegynyi haematoma és kisméretű véraláfutás látszódott.

f) Az I. rendű panaszost a B. P. Kórház urológiai szakrendelésére az intézkedés napján 12 óra 1 perckor vették fel, ambuláns kezelőlapját pedig 13 óra 17 perckor nyomtatták ki. A kezelőlap a kórelőzményt tartalmazza, illetőleg utal a sebészeten, és a gégészeten készült leletekre. A beteg a vizsgálat során úgy nyilatkozott, hogy vizelete korábban véresebb volt, a vizsgálat időpontjára sokat tisztult. Jobb oldali deréktájékát fájlalta, az orvos enyhe, szemmel érzékelhető vérzést észlelt a vizeletben. A hasi ultrahangvizsgálat sérülésre utaló jelet nem mutatott ki.

A panaszos 2011. december 12-én ismét felkereste az urológiai szakrendelést, vesegörcsre panaszkodva. Elmondása szerint vizelete egyre tisztább, de hőemelkedései vannak, háziórvosa pedig tüdőgyulladással kezeli. A vizsgálat kóros rezisztenciát, veseérzékenységet nem tárt fel.

g) Az I. rendű panaszost 2011. december 16-án ismételten vizsgálták a Gy. városi B. P. Kórház fül-orr-gégészeti ambulanciáján. A rögzített anamnézis szerint az orrlégzés gátolt, az orrsövény kissé jobbra ferdült, a bal orrfélben vérszivárgás látható. A panaszos orrából véres váladékot szívtak le, tamponálás volt szükséges. A vizsgálatot végző orvos véleménye szerint a tünetek a panaszos 2011. december 6-án szerzett sérülésének eredményei.

h) Az I. rendű panaszos 2011. december 19-én tért vissza kontrollvizsgálatra a fül-orr-gégészeti ambulanciára. Az anamnézis szerint a férfi főként orrfűvaskor friss, spontán szűnő

vérvést észlel, jobb orrfele eldugult. Elmondása szerint sérülése előtt orrlégzési panasza nem volt. A férfi orrsövénye jobbra ferdült, bal orrfélben kevés friss véres váladék tapad, orrsövényén felszívódóban lévő duzzanat. Az orvos véleménye szerint a leírt orrsövényferdülés a férfi sérülésének következménye is lehet.

i) Az I. rendű panaszos részére 2011. december 20-án kiállított orvosi igazolás szerint 2011. december 8-tól 2011. december 20-ig állt háziorvosi kezelés alatt, hörgőgyulladás miatt. Az igazolás rögzíti, hogy a beteg elmondása szerint panaszai 2011. december 7-én kezdődtek.

j) Az I. rendű panaszost 2012. január 10-én ismét fül-orr-gégész szakorvos vizsgálta. A vizsgálaton készült ambuláns lap szerint a férfi 2011. december 6-án keletkezett orrsérülése óta gátolt orrlégzéstől szenved. A szakorvos orrsövény műtét elvégzését javasolta, és 2011. január 23-ra jegyezte elő operációra.

k) Az I. rendű panaszos részére 2012. január 25-én zárójelentést állítottak ki a Gy. városi B. P. Kórház fül-orr-gégészeten. A kórházban az I. rendű panaszost orrsövény ferdülés, valamint orrporcának ficama miatt helyi érzéstelenítésben operálták. Az anamnézis szerint a férfit inzulinfüggő cukorbetegség miatt kb. 21 éve kezelik. 2011. december 6-én előállítás során rendőrök bántalmazták, arcát-orrát megütötték, melynek következtében orrvérzés, orrsövény vérömleny és az orrsövény porcának ficama alakult ki. Tekintettel arra, hogy a történetek óta orrlégzése gátolt, a kórházban orrsövény műtétre vették fel. A rögzített státusz szerint a jobb orrkagyló kifejezetten duzzadt, az orvos egy hétig orrkenőcs használatát és az orrfúvás mellőzését javasolta.

l) A panaszos háziorvosa 2012. február 17-én igazolást állított ki, melyben tanúsította, hogy az I. rendű panaszos 1992 óta napi négyszeri inzulin adagolásra szoruló cukorbeteg, 2006 óta pedig magas vérnyomása miatt is kezelés alatt áll.

m) Az iratokhoz csatoltan a Testülethez érkezett a P. S. Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Szakiskola Nevelési Tanácsadójának 2012. május 18-án kelt véleménye a IV. rendű panaszos állapotáról.

A dokumentum szerint a IV. rendű panaszos a hozott traumatikus élmény feldolgozási fázisába jutott, akut probléma a gyermeknél már nincs jelen. A korai kötődési sérülés és elhanyagolás miatt a gyermek komplexebb vizsgálata javasolt, a későbbi tanulási zavart megelőzendő. A nevelési tanácsadó szerint a gyermek mozgás- és beszédfejlődése megkésett, és utal arra, hogy kétéves korában édesapja vette át nevelését. Ennek okán javasolta a gyermek mozgásállapotának felmérését, valamint az ötödik életév betöltésekor egy korai tanulási zavart előrejelző szűrővizsgálat elvégzését.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A Gy. városi Rendőrkapitányság vezetője 2011. április 4-én kelt levelében válaszolt a Testület megkeresésére. A kapitányságvezető tájékoztatása szerint a megkeresésben foglalt

kérdések megválaszolásához a történetek napján végrehajtott soron kívüli parancsnoki kivizsgálás adatait, valamint az intézkedő rendőrök által készített rendőri jelentésben foglaltakat vette alapul.

2011. december 6-án egy a városi rendőrkapitányság állományába tartozó r. őrmester, mint járőrvezető, és egy pr. r. őrmester, mint járőrtárs jelentek meg a Gy. városi M. utca X. szám 8. em 51. szám alatt, mivel az oda bejelentett I. rendű panaszos elővezetését kérte elővezetési parancsával a Gy. Városi Bíróság, a Bíróság hivatalos helyiségébe. Az elővezetés kora hajnali időpontban való végrehajtását az elővezető szerv által kért intézkedés sikeres végrehajtása indokolta. A kapitányságvezető elmondása szerint délelőttre kért elővezetés esetében az elővezetés korai lebonyolítása bevett gyakorlat, mivel ezen gyakorlati protokoll működik a leghatékonyabban.

A lakáshoz érve az intézkedő rendőrök a kaputelefonon keresztül tájékoztatták a telefont felvevő férfit, hogy az I. rendű panaszost keresik, mivel elővezetése van elrendelve. A rendőröket ezt követően a II. rendű panaszos fogadta a lakás előtti folyosórészen. Itt a II. rendű panaszossal újfent közölték az elővezetési parancsban foglaltakat. A II. rendű panaszos az irat tartalmát megértve a rendőröket az ingatlanba beengedte. A lakásban az intézkedéssel érintett I. rendű panaszossal közölték az elővezetés tényét, és annak jogalapját, melynek során szülei, a II. és III. rendű panaszosok is jelen voltak.

Az intézkedő rendőrök elmondták, hogy a helyszínen senki sem számolt be arról, hogy az elővezetendő I. rendű panaszosnak egészségügyi problémái lennének, és a rendőrök sem tapasztaltak erre utaló körülményeket. Olyan információ nem áll rendelkezésre hogy az I. rendű panaszos édesanyja cukros vizet szeretett volna itatni fiával, azonban mivel a panaszbeadványban foglaltakkal ellentétben egészségügyi probléma nem merült fel az intézkedés során, a rendőrök nem is tilthatták meg az I. rendű panaszosnak, hogy cukros vizet vegyen magához. Az intézkedés során a kapitányságvezető tudomása szerint sem az orvosi ügyelet, sem a mentők értesítésére nem került sor.

A kapitányságvezető határozottan cáfolta a panaszbeadvány azon utalásait, miszerint bármelyik rendőr a II. rendű panaszos meztelen lábujjára taposott volna, illetve ellökte, vagy megtiltotta volna, hogy telefonáljon, illetve ezért ordított volna vele.

Az I. rendű panaszos kisfia jelen volt a rendőrök intézkedésnél, mivel a rendőrkapitányság rendelkezésére álló adatok szerint a kisfiú a rendőrök kiérkezését megelőzően az I. rendű panaszossal egy ágyban aludt. A kisfiú azért vált részesévé a történeteknek, mert az I. rendű panaszos gyermekét felhasználva próbálta megakadályozni, hogy elővezetését végrehajtsák. A férfi a kisfiút szorosan magánál tartotta, többszöri felszólításra sem engedte el, és nem működött közre az intézkedés végrehajthatósága érdekében, ezért végül – miután a helyszínen lévő rendőrök egyeztettek egymással az alkalmazandó taktikai fogásokat – a „Törvény Nevében!” szavak előrebocsátásával az intézkedést vezető r. őrmester figyelmeztette az I. rendű panaszost, hogy vele szemben testi kényszert fog alkalmazni. Ezt követően bal karját megragadta, a tanult intézkedéstaktikai módszerekkel hátra helyzetbe csavarta, miközben vele szinkronban mozogva a r. őrmester társa jobb karját ragadta meg és csavarta hátra. Ezalatt a pr. r. őrmester a gyermeket sérülésmentesen átadta a III. rendű panaszosnak.

A rendőrkapitányság rendelkezésére álló adatok szerint az intézkedés során kizárólag a család tagjai voltak jelen, rajtuk kívül más kívülálló személy nem tartózkodott a lakásban.

Az intézkedés során a II. rendű panaszos megpróbálta megakadályozni, hogy fiát a rendőrök elővezessék. Akadályozó magatartása abban nyilvánult meg, hogy először a bejáratú ajtóhoz sietve a rendőrök útját állta, majd rájuk támadott. A II. rendű panaszost a rendőrök megbilincseltek, és az I. rendű panaszoshoz hasonlóan előállították a rendőrkapitányságra. A II. rendű panaszost a lakás előtti folyosórészen, fekvő helyzetben bilincseltek meg, mivel a lakás szűkösége nem tette lehetővé a kényszerítő eszköz sikeres alkalmazását. A kényszerítő eszközt a II. rendű panaszos előállító helyiségben való elhelyezéséig alkalmazták.

Arra vonatkozóan, hogy a III. rendű panaszost bármelyik rendőr meg akarta volna ütni, semmilyen információ nem merült fel. A III. rendű panaszossal szemben nem került sor a rendőri intézkedésre, mivel csak hangoskodott és kiabált a lakásban, de tevőlegesen nem akadályozta az elővezetést.

A rendőri intézkedés kezdetekor az I. rendű panaszossal közölték az intézkedés tényét, felszólították, hogy öltözzön fel az időjárásnak megfelelően, és személyes iratait vegye magához, mert elő fogják állítani a rendőrkapitányságra. Tekintettel azonban arra, hogy az I. rendű panaszos az intézkedésnek mindvégig ellenállt, végül nem kerülhetett sor arra, hogy megfelelő ruházatot vegyen magára. A kapitányságvezető határozott állítása szerint a rendőrök az I. rendű panaszost nem lökték a szolgálati gépjárműbe, és sem veséjét, sem arcát nem ütlegelték, roma származására pedig egyáltalán nem utaltak. Az I. rendű panaszos részére mindvégig adott volt annak lehetősége, hogy egészségügyi szükségleteit jelezze a rendőrök részére, azonban ő ilyen jelzéssel nem élt a rendőrök felé. A kapitányságvezető tájékoztatása szerint az előállító helyiségben vízcsap van elhelyezve, amelyet az előállított személy bármikor használhat, a helyiség nyílászárói pedig mindvégig zárva voltak.

Az I. rendű panaszos állapota egy alkalommal igényelt orvosi ellátást. A rendőrkapitányság előállító helyiségében a férfi epilepsziás rohamra utaló tüneteket produkált. A mentőtisztet azonnal a helyszínre hívták, aki úgy foglalt állást, hogy a panaszos a tüneteket vélhetően színlelte, így emiatt ellátására nem is került sor. Ezt követően mind az I. rendű, mind a II. rendű panaszost a Gy. városi orvosi ügyeletre állították elő, mivel testi kényszer alkalmazásának esetén az orvosi vizsgálatok végrehajtása kötelező. A vizsgálat során az orvos a II. rendű panaszos csuklóján 8 napon belül győgyuló felületi hámsérülést észlelt, amely a bilincselés során keletkezhetett.

Az I. rendű panaszos elővezetése nem járt sikerrel, mivel az orvosi vizsgálatok jóval tovább tartottak a bírósági elővezetés kijelölt időpontjánál. A vizsgálatokat illetően a rendőrök folyamatosan egyeztettek a bírósággal.

A panaszosok jogi képviselője az orvosi ügyeletre történő előállítás során jelent meg. A védőt tájékoztatták arról, hogy az I. és II. rendű panaszost hova és milyen intézkedés miatt szállítják el. Az előállítás végeztével mind az I., mind a II. rendű panaszos részére átadták az előállításról szóló igazolást. A panaszosok szabadítását a jelentések és az aláírásokkal hitelesített igazolások pontosan és tényszerűen tartalmazzák. Az I. rendű panaszos szabadítására végül az egészségügyi intézményben került sor, mivel a kifejtett okoknál fogva elővezetése végül megghiúsult.

A kapitányságvezető levele végén a Testületet tájékoztatta arról, hogy a II. rendű panaszossal szemben a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 229. § (1) bekezdésébe ütköző és ugyanezen jogszabályhely szerint minősülő hivatalos személy elleni erőszak bűntette megalapozott gyanúja miatt feljelentést tett az illetékes nyomozó ügyészségen, és vele szemben a 218/1999. (XII. 28.) Korm. Rend. 40/A. § (1) bekezdésében foglalt jogszerű rendőri intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértése miatt szintén feljelentéssel élt. Leveléhez a kapitányságvezető csatolta az ügy kapcsán keletkezett dokumentumok másolatait.

2) 2011. december 6-án kelt jelentése szerint egy a városi rendőrkapitányság állományába tartozó r. főtörzsőrmester 7 óra 40 perckor az ügyeletvezető utasítására helyszíni szemlét tartott a panaszosok lakásában, mivel ott a szemlét megelőzően feltehetőleg hivatalos személy ellen elkövetett erőszak bűncselekmény elkövetésére került sor. A helyszíni szemle lefolytatásakor a lakásban a III. rendű panaszos mindvégig jelen volt. A III. rendű panaszos a szemle végrehajtása kapcsán észrevétellel nem élt, azonban kifogásolta a vele szemben korábban intézkedő rendőrök viselkedését, megjegyezve, hogy a rendőrök hajnali 4 órakor jelentek meg az elővezetés céljából, annak ellenére, hogy a bíróságra 9 órára szólt az idézés. A III. rendű panaszos elmondta, hogy egy korábban megkapott értesítő alapján tudomásuk volt az I. rendű panaszos megjelenési kötelezettségéről, és megjegyezte, hogy a rendőrök nyugodtan jöhettek volna reggel 7 órára is.

3) A szemle megtartásáról az intézkedés napján és helyszínén felvett jegyzőkönyv az alábbi releváns információkat tartalmazza. A szemle helyszínéül szolgáló lakás elrendezése a következő. Az ajtón belépve az előtérbe jutunk, balra konyhahelység látható. Tovább haladva a bal oldali falsíktól egy nappaliba jutunk, melynek jobb oldali végétől erkély nyílik. A nappaliban dulakodás nyoma nem látható. A nappali szobával szemben közlekedő folyosó helyezkedik el, melyből jobbra két fa ajtó nyílik a fürdő és WC helyiségek számára. A bejárati ajtóval szemben egy részben üvegezett ajtó mögött található a hálószoba, melyben középen egy kihúzható ágy. Az ágyon lévő gumis lepedő néhol elkenődött sárral szennyezett. Biológiai anyagmaradvány a lakásban nem volt fellelhető, és a helyszínen, valamint annak környezetében végzett nyomkutatás eredményre nem vezetett. A lakásban rongálási elváltozás nem látható – a kihúzott kanapé szétcsúszott, ezt a technikus fényképfelvétellel rögzítette.

4) A kapitányságvezető által 2011. december 6-án rendőrök sérelmére elkövetett hivatalos személy elleni erőszak megalapozott gyanúja miatt megtett feljelentésből az alábbi új információkra derült fény.

A feljelentés szerint, amikor a rendőrök az I. rendű panaszossal közölték az elővezetési parancsban foglaltakat, annak tartalmát az I. rendű panaszos megértette, azonban a dokumentum másodpéldányát nem volt hajlandó átvenni. A panaszost felszólították, hogy az időjárásnak megfelelően öltözzön föl, és iratait vegye magához. Ennek hallatára az I. rendű panaszos a hálószobában mellette fekvő négyéves kisfiát magához ragadta, és közölte, hogy fiát pajzsként fogja használni a rendőrökkel szemben, valamint kijelentette, hogy a rendőrök őt úgysem merik elvinni, mert ha egy ujjal is hozzáérnek, azt fogja mondani, hogy megverték. Miután ez elhangzott, a II. rendű panaszos fia pártját fogva ellenségesen kezdett viselkedni a rendőrökkel szemben, és közölte, hogy fiát „csak a testén át” vihetik el a lakásból. A II. rendű panaszos úgy nyilatkozott, hogy nem érdekli, milyen parancsot adott ki a bíró. Az I. rendű panaszos, amikor a járőrök a „Törvény nevében!” szavak előrebocsátásával felszólították az

ellenállás abbahagyására, közölte, a rendőrökkel, hogy „úgysem mertek semmit csinálni, amíg a gyereket a kezeimben fogom!”.

A helyszín jellegét és a rendőri intézkedéssel szemben felálló személyek testi erejét és ellenállását felmérve egy r. főörzsőrmester, egy r. őrmester, és egy pr. r. őrmester helyszínre hívását eszközölte a r. őrmester az intézkedés biztonságos és eredményes lefolytatása végett. Az erősítés megérkezéséig a helyszínen tartózkodó járőrök „szép szóval”, próbálták meg rábeszélni a jelenlévőket arra, hogy a rendőri intézkedésnek vessék alá magukat. A járőrök kérésének egyik férfi sem tett eleget, mindketten hangos kiabálással további passzív ellenállást tanúsítottak az intézkedéssel szemben. Az I. rendű panaszos a kihívott rendőrök megérkezésekor életveszélyesen megfenyegette az egybegyűlt járőröket. Az I. rendű panaszost felszólították, hogy a gyermeket adja át a III. rendű panaszosnak, aki erre azonban nem volt hajlandó. Mivel az ellenállás továbbra sem szűnt meg, és az abbahagyására történő többszöri felszólítás sem vezetett eredményre, a panaszossal szemben a fentiekben már ismertetett módon testi kényszer alkalmaztak, a gyermeket pedig átadták a III. rendű panaszosnak. A testi kényszer alkalmazása során az I. rendű panaszos folyamatosan aktív ellenállást tanúsított, oly módon, hogy lábaival rugdalózott, felső testével kígyózó mozgást végezve megpróbált a fogásból kiszabadulva az ágyról elrugaszkodni. A panaszos vállait a rendőrök szemből megfoglák, majd hasra fektetve az ágyra nyomták. Mivel az elővezetendő személy továbbra is ellenállt, felsőtestének egészével az ágyról arccal a földre esett, melynek következtében lehetővé vált a bilincselés. Mindeközben az intézkedést akadályozni kívánó, folyamatosan kiabáló II. és III. rendű panaszost a r. őrmester nem engedte belépni a hálósobába.

A tanult elővezetési fogások alkalmazásával két járőr az I. rendű panaszost karjai alá benyúlva felállította, és a lakás bejárati ajtaja felé indultak vele. A II. rendű panaszos a bejárati ajtóhoz szaladt, majd azt kulccsal bezárta, és hátát nekitámasztva közölte, hogy a lakásból „csak a testén keresztül” vihetik el fiát. A járőrök a II. rendű panaszost a „Törvény nevében!” szavak előrebocsátásával felszólították, hogy az ajtóból álljon el, és azt nyissa ki, valamint ne akadályozza az intézkedés sikeres befejezését. A II. rendű panaszos az egyik járőrt felsőtestének jobb oldali mellkasi és kulcscsont közötti részén gyors, erőteljes mozdulattal ellökte az ajtótól, amelyet a folyosó szűkossége miatt két kollégájának nem volt lehetősége kivédeni. Ezt követően a II. rendű panaszos megpróbálta támadását megismételni. Az egyik r. őrmester a panaszos jobb karját megragadta, mire ő bal karjával a r. őrmester felé nyúlt. A mozdulattal a II. rendű panaszos a r. őrmester bal kézfejen egy 4 cm hosszú sebet okozva felsértette azt. Tekintettel arra, hogy a késedelem veszéllyel járt volna, a r. őrmester egyik kollégája felszólítás nélkül a II. rendű panaszos kezét megállította, és azt a tanult intézkedéstaktikai fogásokkal hátra helyzetbe csavarta. A hely szűkossége miatt a II. rendű panaszost a járőröknek a bejárati ajtó mellett található konyha helyiségbe kellett testi kényszerrel mozgatniuk annak érdekében, hogy társaik az elővezetett személyt a lakásból biztonságosan ki tudják juttatni. A II. rendű panaszos mindeközben folyamatosan ellenállt: testi erejével próbálta az őt lefogó rendőröket ellökni, és kezeit kiszabadítani. A lakás adottságai miatt a II. rendű panaszost a járőrök végül a lakóépület folyosójára kényszerültek kivinni, ahol sikerült földre vinniük. Ezután a már földön fekvő panaszossal a „Törvény nevében!” szavak előrebocsátásával közölték, hogy bilincset fognak vele szemben alkalmazni, és az általa elkövetett cselekmény miatt előállítását kezdeményezik a városi rendőrkapitányságra. A II. rendű panaszost karjai alá nyúlva felállították és a szolgálati gépjárműhöz vezették.

Az I. és II. rendű panaszosokat a városi rendőrkapitányságon a szolgálatparancsnok r. főtörzszászlós részére adták át, aki orvosi ellátásukról gondoskodott. Az I. rendű panaszost 78-as számon, 4 óra 50 perckor rögzítették a fogdakönyvben, a II. rendű panaszost pedig 79-es számon, 4 óra 55 perckor. Ezt követően az I. rendű panaszos epilepsziás roham tüneteit produkálta, melyet észlelve a szolgálatparancsnok haladéktalanul értesítette az Országos Mentőszolgálatot, akik 5 óra 10 perckor érkeztek meg az MA 0262 forgalmi rendszámú mentőautóval. A mentőtiszt az I. rendű panaszost megvizsgálva megállapította, hogy véleménye szerint a II. rendű panaszos a rohamot színlelte, ezért orvosi ellátásban a férfit nem részesítette. Az I. és II. rendű panaszost egészségügyi ellátásuk érdekében ezt követően a Gy. Városi Orvosi Ügyeletre szállították át. A II. rendű panaszos csuklóján az ügyeletes orvos a bilincselés következtében keletkezett felületi hámsérülést diagnosztizált, melynek gyógytartama 8 napon belüli. Mivel az I. rendű panaszos rosszul érezte magát, és fejének hátsó részét fájlalta az ügyeletes orvos őt a Gy. városi B. P. Kórházba utalta át. Az I. rendű panaszos sérüléseit (arctájéki, mellkasi és deréktáji nyomásérzékenység) a kórházban 8 napon belül gyógyuló, könnyű sérülésként dokumentálták, melyek vélhetően a rendőri intézkedés során alkalmazott testi kényszer következtében keletkeztek.

Az előállító-helyiségben a panaszosokkal ismertették a jegyzőkönyvek tartalmát, melyet a panaszosok tudomásul vettek, azonban aláírásukkal ellátni nem voltak hajlandók. A helyszínen később nyilatkoztatták a III. rendű panaszost, akinek külön rendőri jelentésbe foglalt elmondása szerint annyi történt, hogy a rendőrök megjelentek fia elővezetése céljából, de ők ezt „nem hagyták”. Más kívülről tanú, aki az esetet látta volna, nem volt feltalálható a helyszínen.

A parancsnoki kivizsgálás során mind az I., mind a II. rendű panaszost LION alkoholteszteres vizsgálatnak vetették alá, melynek során az I. rendű panaszos 8 óra 5 perckor 0,33 mg/l légalkohol értéket produkált, míg apja 8 óra 15 perckor negatív értéket fűjt ki a műszeren. A kivizsgálás részeként az intézkedésben résztvevő valamennyi rendőrt alávetették az asztali Drager Alcoholtest 7110 típusú műszer tesztjének, mely valamennyi esetben negatív eredménnyel zárult. Az intézkedés lebonyolításában résztvevő három járőr sérüléseit szintén orvos vizsgálta meg. A vizsgálat eredményeképpen megállapítást nyert, hogy mindhárman 8 napon belüli, könnyű sérüléseket (csuklórándulást, horzsolásos sérülést) szenvedtek az intézkedés során. A kivizsgálás során az I. rendű panaszost meghallgatták, azonban semmit nem kívánt elmondani az általa korruptnak titulált rendőröknek. A panaszos úgy nyilatkozott, hogy kizárólag a Nyomozó Ügyészségnek hajlandó bármit is elmondani, és panaszjogával kapcsolatban sem tett nyilatkozatot. A kivizsgálás során a II. rendű panaszost is meghallgatták, aki szintén nem kívánt nyilatkozni azelőtt, hogy ügyvédjével, dr. V. I.-vel „megbeszélte volna a dolgokat”. A II. rendű panaszos szintén nem tett panaszjogával kapcsolatos nyilatkozatot.

Tekintettel arra, hogy a kapitányságvezető úgy találta, hogy a II. rendű panaszos hivatalos személy elleni erőszak büntetével megalapozottan gyanúsítható, büntetőfeljelentéssel élt vele szemben, és intézkedett az iratok az E. városi Nyomozó Ügyészség felé történő továbbítása iránt. Az E. városi Nyomozó Ügyészség 2011. december 15-én, Ny. 283/2011. számon rendelt el nyomozást az ügyben.

5) A kapitányságvezető a Testülethez eljuttatta az intézkedés foganatosításában résztvevő három rendőr részére az orvosi ügyelet által 2011. december 6-án kiállított igazolást. Az igazolások szerint az egyik járőr ütés kapcsán a lélegzetvétel fájdalmát jelezte, társa keze a

testi kényszer alkalmazása közben lehorzsolódott, harmadik kollégájuk jobb csuklója pedig megrándult. Az igazolások szerint a járőrök sérüléseinek gyógytartama 8 napon belüli.

6) Az intézkedés foganatosításában résztvevő rendőrök 2011. december 6-án együttes jelentést készítettek az intézkedés napján történt eseményekről. A jelentés a korábbiakban kifejtetteken túlmenően nem tartalmaz egyéb adatokat.

7) Az intézkedés foganatosításában résztvevő járőrök 2012. március 25-én, a városi rendőrkapitányságon közös jelentésben nyilatkoztak a történetekről, amely azonban olyan információkat, melyeket kapitányságvezető levele, valamint a II. rendű panaszos ellen megtett feljelentés ne tartalmazna kimerítően, nem tartalmazott.

8) 2011. december 6-án a kapitányságon összefoglaló jelentés készült a rendőr sérelmére elkövetett hivatalos személy elleni erőszak bűncselekményének megalapozott gyanúja bekövetkezésének körülményeiről és kivizsgálásáról. Az összefoglaló jelentés szövege lényegében megegyezik a jelen állásfoglalás II. részének 4) pontja alatt ismertetett feljelentés szövegével. A korábbiakban kifejtetteken túlmenően az összefoglaló jelentés rögzítette a parancsnoki kivizsgálás megállapításait. Az I. rendű panaszossal szemben az Rtv. 34. § (1) és (2) bekezdése alapján elővezetésre, a II. rendű panaszossal szemben pedig az Rtv. 33. § (1) bekezdésének a) pontja alapján elfogásra került sor, az Rtv. 13. §-ára figyelemmel. Az intézkedő rendőrök a kényszerítő eszközök alkalmazása során betartották az Rtv. 16. §-ában foglalt arányossági alapelveket.

Az I. rendű panaszos esetében az intézkedő rendőröknek az Rtv. 34. § (1) bekezdése, valamint a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 33. §, 34. §, valamint 4. §-ának (3) bekezdése alapján intézkedési kötelezettségük keletkezett, melynek a parancsnoki kivizsgálás megállapításai szerint eleget tettek. Az Rtv. 34. § (1) bekezdése alapján foganatosított elővezetés kapcsán az I. rendű panaszos előállítása jogszerű és megalapozott volt. A vele szemben alkalmazott testi kényszer az Rtv. 47. §-a, a bilincselés az Rtv. 48. § b) és D) pontjai alapján, támadás megakadályozása, valamint ellenszegülés megtörése érdekében jogszerűen történt. A rendőrök az arányosság és a szükséges ideig tartó alkalmazás követelményeit betartották. Az intézkedés során anyagi kár nem keletkezett.

A II. rendű panaszossal szemben az intézkedő járőröknek az Rtv. 13. §-a, valamint a Szolgálati Szabályzat 4. § (3) bekezdése alapján szintén intézkedési kötelezettségük állt fenn, melynek eleget tettek. Az Rtv. 33. § (1) bekezdésének a) pontja alapján a II. rendű panaszos elfogása és a városi rendőrkapitányságra való előállítása jogszerű és megalapozott volt. Egyben a vele szemben alkalmazott testi kényszer az Rtv. 47. §-a, a bilincselés az Rtv. 48. § b) és d) pontjai alapján, támadásának megakadályozása és ellenszegülésének megtörése érdekében jogszerűnek minősült. A kényszerítő eszközök alkalmazása során a járőrök az arányosság és a szükséges ideig tartó alkalmazás követelményeinek figyelembe vételével jártak el. Az intézkedés során anyagi kár nem keletkezett, azonban azzal összefüggésben az intézkedő rendőrök 8 napon belül gyógyuló sérüléseket szenvedtek.

A rendőri intézkedések, valamint a kényszerítő eszközök alkalmazása során az intézkedő rendőrök betartották a Szolgálati Szabályzat 39. § -ának (1) bekezdésében meghatározott arányosság, valamint fokozatosság elvét. A rendőrkapitányság vezetője a kivizsgálás során a

rendőri intézkedés egészét jogszerűnek és szakszerűnek minősítette, ugyanakkor intézkedett aziránt, hogy a parancsnoki állomány hívja fel a beosztotti állomány figyelmét az intézkedéstaktikai szabályok fontosságára, valamint azok betartásának kötelező jellegére. A kapitányságvezető utalt rá, hogy a hivatalos személy elleni erőszak megelőzésére, és az ezzel szembeni szakszerű rendőri fellépésre a közrendvédelmi állományt a későbbiekben is oktatni kell.

9) A II. rendű panaszos elfogásáról és a vele szemben használt kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló, 2011. december 6-án kelt jelentés az alábbi információkat tartalmazza. A jelentés szerint a II. rendű panaszost az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján igazoltatták, majd mint személyi szabadságában korlátozott személyt, az Rtv. 31. § (1) bekezdése szerint átvizsgálták. Ezt követően a II. rendű panaszost az Rtv. 33. § (1) bekezdése alapján, szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyként elfogták. A kényszerítő eszközt a panaszossal szemben a lakásban alkalmazták. A jelentés hivatkozik az Rtv. 39. § (1) bekezdés b) pontjára, mely alapján a rendőrök magánlakásban intézkedtek a gyanúsított elfogása és előállítására céljából. Az intézkedés során az Rtv. 47. §-a alapján testi kényszert, az Rtv. 48. § b) és d) pontja alapján pedig támadás megakadályozása, valamint ellenszegülés megtörése érdekében bilincset alkalmaztak a II. rendű panaszossal szemben. A kényszerítő eszközök alkalmazására figyelmeztetés történt. A bilincset 4 óra 30 perctől 4 óra 50 percig terjedő időtartamban tartották a panaszoson, a Szolgálati Szabályzat 41. § b) pontjának megfelelően, kezek hátrabilincselésével. A panaszos által elszenvedett könnyű, felületi csuklósérülés miatt orvosi ellátása iránt intézkedtek. A jelentés szerint az Rtv. 18. § (1) bekezdése alapján az előállított hozzátartozója/képviselője kiértesítését nem kérte.

A jelentéshez csatoltan a Testület rendelkezésére állt a kapcsolódó vélemény és kivizsgálás, melynek megállapításait a Testület jelen állásfoglalás II. részének 8. pontja alatt már ismertette.

10) A városi rendőrkapitányságon az intézkedés napján nyilatkozat készült az előállított személy jogait, kötelezettségeit, és az előállító helyiség rendjét illető, valamint a rendőrség fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet 2. § (9) bekezdésében meghatározott szóbeli tájékoztatás megtörténtéről, és az írásos tájékoztató átvételéről.

A dokumentumon az előállított/elővezetett, fogva tartott személy (a II. rendű panaszos) aláírásának helyén a „nem volt hajlandó aláírni” megjegyzés szerepel. A dokumentumot hatósági tanú nem látta el aláírásával.

11) A letétbe helyezett tárgyról készített jegyzőkönyvön a II. rendű panaszos aláírásának helyén a „nem volt hajlandó aláírni” megjegyzés szerepel. A jegyzőkönyvre vezetett észrevétel szerint, a panaszos az átvett tárgyról szóló tájékoztatást megértette. A dokumentumot hatósági tanú nem látta el aláírásával.

12) A II. rendű panaszos részére az előállítás időtartamáról kiállított igazolás szerint a panaszos 4 óra 10 perctől 9 óra 5 percig tartózkodott a rendőrkapitányságon. Az igazoláson szerepel az Rtv. 92., 93., valamint 93./B §-ának kivonata. Az igazolás alapján az intézkedés alá vont személy aláírásának helyén a „nem volt hajlandó aláírni” megjegyzés szerepel. Az igazoláshoz egy a magyarországi jogvédő szervezetek elérhetőségeit tartalmazó tájékoztatót csatoltak.

13) A II. rendű panaszos orvosi vizsgálatáról igazolás készült a Gy. városi orvosi ügyeleten. Az igazolás szerint a panaszos orvosi vizsgálata 2011. december 6-án, hajnali 5 óra 52 perckor történt meg. Az előzményi adatok szerint a panaszos fia elleni elővezetési parancs teljesítése közben szóváltásba keveredett a hatósággal. A II. rendű panaszost kényszerintézkedésnek vetették alá, melynek során bal csuklója tájékán felületi, 8 napon belüli gyógytartamú hámsérülést szenvedett.

14) A dokumentumokhoz csatoltan egy nyilatkozat is érkezett a Testület részére, amelyről azonban nem volt megállapítható, hogy az az I., vagy a II. rendű panaszos vonatkozásában keletkezett-e a rendőrkapitányságon. A nyilatkozaton az intézkedés alá vont személy aláírásának helyén szintén a „nem volt hajlandó aláírni” megjegyzés szerepel. A nyilatkozat szerint az intézkedés alá vont személy az intézkedés várható időtartamáról felvilágosítást kapott, azonnali ellátást igénylő egészségügyi problémája, fertőző betegsége nem volt, hozzátartozó/képviselő kiértékelését pedig nem kérte.

III.

Az előadó testületi tag 2012. április 17-én kelt levelében megkereséssel élt H. L. és H. L.-né felé, akik a panaszosok állítása szerint az intézkedésnek szemtanúi voltak. H. L. és felesége 2012. május 12-én kelt levelükben számoltak be a családdal szemben foganatosított rendőri intézkedés általuk látott momentumairól.

a) Az előadó testületi tag kérdésére H. L. úgy nyilatkozott, hogy nem hallotta, milyen tájékoztatást adtak az intézkedő rendőrök a II. rendű panaszosnak, mivel az intézkedés kezdetén még aludt. H. L. nyilatkozatában határozottan állította, hogy az intézkedés során az orvosi ügyelet kivonult a helyszínre, azonban nem tudta megmondani, hogy ki értesítette őket. Elmondása szerint 5 óra 20 perckor járt a helyszínen egy doktornő és egy férfi ápoló, ekkorra azonban már mind az I., mind a II. rendű panaszost elvitték a rendőrök. A III. rendű panaszosnak H. L. kopogott be az ajtón, hogy szóljon neki, nyissa ki az ajtót, mert megjött az ügyelet. A III. rendű panaszos tájékoztatta az orvost, hogy cukorbeteg fiához hívták ki őket, azonban a beteget a rendőrök elvitték. H. L. megkérte az orvost, hogy menjenek az I. rendű panaszos után a rendőrségre, mert rosszul van, de azt a választ kapta, hogy oda nem mehetnek, csak amennyiben hívják őket. Az ügyelet a lakásba be sem ment, hanem távoztak.

H. L. nem látta, hogy ki és mikor taposott a II. rendű panaszos lábára, azonban úgy véli, az eredményét igen: a panaszos nagy lábujja bedagadt, és hónapokig lila illetve fekete színű volt. H. L. nyilatkozatában egyértelműen állította, hogy a II. rendű panaszost az ajtóból félrelökték, és a kis konyhában próbálták megbilincselni. Mivel a konyha nagyon szűk volt, a II. rendű panaszost a rendőrök kirángatták a lépcsőházba, a földre teperték, a hátára térdeltek és ott bilincseltek meg. A II. rendű panaszos többször is jelezte, hogy rosszul van, de a rendőr csak H. L. felszólítására szállt le a hátáról. A II. rendű panaszos vizet kért, ekkor H. L. a család konyhájából hozott ki egy pohár vizet, nekítámasztotta a szemétdobó falának a hátrabilincselte kezű idős férfit, és megitta. A szobában intézkedő rendőrök a III. rendű panaszost, aki síró unokája megnyugtató végett szeretett volna bemenni a lakásba, egyszerűen kilökték az ajtón. H. L. a lökés erejét érzékeltetve elmondta, hogy ha ő nem fogja meg a III. rendű panaszost, biztosan nekicsapódik a fürdőszobafal sarkának.

H. L. elmondta: a családtagok a rendőri intézkedéssel szemben fizikai ellenállást nem

tanúsítottak, csak szép szóval próbálták elérni, hogy míg az ügyelet meg nem érkezik, és fiukat nem sikerül „normális állapotba hozniuk”, addig ne vigyék el a rendőrök. A tanú véleménye szerint a rendőrök a kelletténél hangosabban, ingerülten beszéltek a családtagokkal. A férfi megpróbált az egyik rendőrtől tájékoztatást kérni arra vonatkozóan, hogy milyen intézkedés zajlik szomszédainál, amire azt a választ kapta, hogy „ha nagyon érdeklí, menjen be a kapitányságra”, és a rendőr felszólította, hogy „ne nézze őt”. H. L. nem látta, hogy az I. rendű panaszost a rendőrök a szolgálati gépjárműbe lökték és ott bántalmazták volna. Nyilatkozatában egyértelműen tanúsította, hogy amikor az I. rendű panaszost két rendőr levitte a lifttel, semmilyen külsérelmi nyom nem volt látható rajta. H. L. szerint amikor az I. rendű panaszos a kora délutáni órákban hazatért a rendőrségről, arca szemmel láthatóan fel volt dagadva, szeme bekékült, szája kívül és belül egyaránt felrepedt, veséjét és orrát pedig fájlalta.

b) H. L. felesége férje nyilatkozatától elkülönítetten számolt be az általa tapasztaltakról. Az általa kifejtettek szerint 2011. december 6-án gyermeke adventi kirándulásra utazott Bécsbe, ezért a hajnali indulás miatt 4-kor kelt. H. L.-né 4 óra 5 perc körüli időben a konyhából beszéd hangjait hallotta beszűrődni a folyosóról. Mivel ezt ebben a korai időpontban teljesen szokatlannak találta, a bejárati ajtó kémlelőnyílásán kinézett. Ekkor azt látta, hogy szomszédja, a II. rendű panaszos két egyenruhás rendőrrel beszélget a folyosón. A kommunikáció ekkor még normális hangerővel zajlott, indulatosságnak, veszekedésnek nyoma sem volt, ezért nem is hallotta, miről beszélnek.

Az orvosi ügyelet kéréséről H. L.-né saját bevallása szerint információkkal nem rendelkezik. Azt hallotta, hogy a szülők többször is utaltak a rendőröknek fiuk cukorbetegségére és alacsony vércukorszintjére, valamint arra, hogy ilyenkor nincs beszámítható állapotban. A szülők kérték, hadd itassák meg cukros vízzel, illetve szerették volna értesíteni az ügyeletet.

H. L.-né megjegyezte, hogy a rendőri intézkedés ideje alatt mindössze egyszer ment ki rövid időre a folyosóra, egyébként mindvégig a lakásban tartózkodott. Amit hallott, az ajtón keresztül hallotta, amit látott, az ajtó kémlelőnyílásán keresztül látta. Tájékoztatásul azt is közölte, hogy a két lakás egymással szemben helyezkedik el. H. L.-né látta, ahogyan a II. rendű panaszost a rendőrök a folyosón, az ajtó előtt földre teperték és a hátába térdeltek, valamint hallotta könyörgését, hogy állítsák fel, mert rosszul van. A tanú azt is hallotta, hogy a II. rendű panaszos többször is vizet kért, valamint beszámolt róla, hogy férje többször is rászólt a rendőrökre, ne bántsák a III. rendű panaszost, valamint, hogy állítsák fel a II. rendű panaszost, mert rosszul van.

H. L.-né annak tekintetében, hogy a családtagok tanúsítottak-e ellenállást az intézkedéssel szemben, nem bírt információkkal. A tanú nem hallotta, hogy a rendőrök megjegyzést tettek volna a panaszosok roma származására, és azt is megjegyezte, hogy szomszédai – tudomása szerint – nem romák. Az intézkedés során annyit hallott, hogy a III. rendű panaszos kikérte magának a rendőrök azon állítását, hogy fia egy „drogos bűnöző”, és tájékoztatta őket, hogy cukorbeteg. H. L.-né látta, ahogy férje a II. rendű panaszost megitta egy pohár vízzel.

H. L.-né megkérte az egyik rendőrt, hadd hozza át lakásukba a kislányt, amíg a rendőrség a szomszédban van. Mindez akkor történt, amikor a rendőrségi erősítés megérkezett, és a kaputelefonon felcsengettek. Ekkor a kislány már szinte hisztérikusan sírt, amit a tanú már nem bírt tovább hallgatni, és ezért kiment a folyosóra. Az egyik rendőr a kislány ajtajában állt,

háttal a tanúnak, a másik pedig az előszobában, közvetlenül az ajtóban, és a kaputelefonon próbálta beengedni társait. Amikor a kapucsengő elhallgatott, a tanú akkor kérdezte meg, áthozhatja-e a szomszédba a gyermeket, vagy köteles ő is végignézni, ami történik. A tanú szerint a rendőr ránézett, lesajnálóan végigmérte, elfordította a fejét, és még csak válasza sem méltatta. Mivel az ajtóban állt, és H. L.-né nem tudott mellette bemenni a lakásba a kisfiúért, visszament otthonába, és becsukta az ajtót.

A tanú látta, hogy az I. rendű panaszost a rendőrök pizsamában, mezítláb, megbilincseltek kézzel előállították – ekkor elmondása szerint még semmilyen külsérelmi nyomokat illetően megerősítette. H. L.-né beszámolt róla, hogy a II. rendű panaszos őt hívta fel délelőtt 10 órakor azzal, hogy most engedték ki a rendőrségről. A II. rendű panaszos megkérte, hogy jöjjön érte autóval. H. L.-né azonnal elindult a férfiért, aki a rendőrség előtt az utcán papucsban és ingben álldogált, ingének ujja pedig vállban félig le volt szakadva. Kérdésére a II. rendű panaszos elmondta, hogy a rendőrök nem engedték meg neki, hogy a rendőrség épületében várakozzon. A II. rendű panaszoson szintén látszódtak sérülések: csuklóján, bokáján, valamint lábujján lila és fekete foltok keletkeztek.

Nyilatkozatuk végén a tanúk felelősségük teljes tudatában kijelentették, hogy a leírtak a valóságnak megfelelnek.

IV.

1) A Testületnek először abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a panaszosok a rendelkezésükre álló határidőben terjesztették-e elő panaszukat.

Az Rtv. – az intézkedés idején hatályos – 93. §-ának (1) bekezdése szerint a Testülethez a panaszt az intézkedéstől, ha pedig a panasz előterjesztője az őt ért jogsérelemtől később szerzett tudomást, ettől az időponttól számított 8 napon belül lehet előterjeszteni.

Az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése szerint: „Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről”. A Testület töretlen gyakorlata szerint a törvényben írt, „e törvényben rögzített panasz lehetősége” jogszabályi fordulat azt a kötelezettséget rója az intézkedő rendőrré, hogy az intézkedést követően az Rtv. szerinti panasz lehetőségéről teljes körben – tehát a rendőrségi és a Testület előtti panaszjelzés lehetőségére egyaránt utalva, valamint a határidőkre is kiterjedően – adjon az intézkedés alá vont állampolgárnak tájékoztatást.

A panaszosok a Testület ezirányú kérdésére igazolási kérelmet terjesztettek elő, amelyben előadták, hogy a velük szemben foganatosított intézkedések során a rendőrség nem adott tájékoztatást a rendelkezésükre álló jogorvoslati lehetőségekről, valamint arról, hogy milyen határidőn belül lehet a Testülethez fordulni. Az I. rendű panaszos kijelentette továbbá, hogy a panaszolt cselekmény alkalmával a rendőrségen készült jegyzőkönyvet azért nem ismerhette meg, mivel annak elolvasására és aláírására sérülései és állapota miatt nem volt módja.

Tekintettel arra, hogy a panaszosok kifejezetten sérelmezték a panaszjogukról való tájékoztatás elmaradását, töretlen gyakorlatának megfelelően a Testület megvizsgálta,

megkapták-e a panaszosok az Rtv. által előírt tájékoztatást, és csak a vizsgálat függvényében döntött a panaszbeadvány további sorsáról.

A rendelkezésre álló rendőrségi iratok szerint a parancsnoki kivizsgálás során az I. rendű panaszost meghallgatták, aki azonban semmit sem kívánt mondani a rendőröknek és panaszjogával kapcsolatban sem tett nyilatkozatot, ahogyan a II. rendű panaszos sem. A jelentések szerint a rendőrkapitányságon az intézkedés napján nyilatkozat készült az előállított személy jogait, kötelezettségeit, és az előállító helyiség rendjét illető, valamint a rendőrség fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet 2. § (9) bekezdésében meghatározott szóbeli tájékoztatás megtörténtéről, és az írásos tájékoztató átvételéről, amelyet a panaszosok nem voltak hajlandók aláírni. Hasonlóképpen, a kapitányság álláspontja szerint a panaszosok az előállítás időtartamáról kiállított igazolást – amelyen az Rtv. 92., 93., valamint 93./B szakaszának kivonata is megtalálható – sem voltak hajlandók aláírásukkal ellátni. A szóban forgó igazoláshoz a rendőrkapitányság munkatársai egy a magyarországi jogvédő szervezetek elérhetőségeit tartalmazó tájékoztatót is csatoltak.

A rendőrkapitányság a II. rendű panaszos vonatkozásában küldte meg a Testülethez a szóban forgó iratokat, amelyeken a „nem volt hajlandó aláírni” megjegyzés szerepel az előállított/elővezetett, fogva tartott személy aláírásának helyén.

A II. rendű panaszos úgy nyilatkozott, hogy nem kapott panaszjogára vonatkozóan tájékoztatást, az I. rendű panaszos pedig kifejezetten azt állította, hogy állapotánál fogva nem volt lehetősége az iratok megismerésére. A rendőrkapitányság szerint ugyanakkor a panaszosok a rendelkezésükre bocsátott dokumentumok aláírását kifejezetten megtagadták. Arra való utalást pedig, hogy a helyszínen mennyiben tájékoztatták a panaszosokat az Rtv. szerinti panasz lehetőségéről, a rendőrségi dokumentációban nem lehetett fellelni.

A konkrét esetben a panaszosok, illetve az intézkedő rendőrök előadásai oly mértékben vannak ellentmondásban, hogy további rendelkezésre álló bizonyíték hiányában az ellentmondás nem oldható fel. A Testület mindezek alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a rendőrök megfelelő tájékoztatást nyújtottak-e a panaszosoknak panasztételi lehetőségeiket illetően, ezért a panaszosok jogorvoslathoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.

A Testület álláspontja szerint a panaszjogról való tájékoztatás megtörténtét tekintve a csatolt iratok nem voltak alkalmasak a rendőrkapitányság és a panaszosok előadása közötti ellentmondások feloldására. Ahogyan ennek kapcsán számos korábbi állásfoglalásában utalt rá (pl.: 257/2012. (VII. 23.) sz. állásfoglalás), a Testület ismételten felhívja a rendőrség figyelmét a következőkre. Amennyiben a panaszosok a rendőri jelentésekben foglaltaknak megfelelően valóban megtagadták az iratok aláírását – akkor a rendőrség fenti eljárása tételes normát ugyan nem sértett, de a Testület – a gyakorlatában az előállításokról kiállított igazolásokkal kapcsolatos gyakori problémák miatt és a jogszerű rendőri eljárás utólagos igazolhatóságának érdekében – ilyen esetekben célszerűnek tartja hatósági tanú alkalmazásával annak dokumentálását az igazoláson, hogy az előállított nem kívánta aláírni az iratokat.

Mivel a panaszosok megfelelő tájékoztatásának megtörténte nem nyert kétséget kizáró bizonyítást, a Testület méltányossági okokból úgy foglalt állást, hogy a bizonyítás

nehézségeit nem értékeli a panaszosok hátrányára, ezért a panaszbeadvány befogadása, és annak érdemi vizsgálata mellett döntött. Álláspontjának kialakításakor a Testület mérlegelte azt a körülményt, hogy a panaszosok által csatolt ügyvédi meghatalmazás 2012. január 1-jén kelt, a panaszbeadvány előterjesztésére pedig mindössze három nappal később, 2012. január 4-én sor került.

2) A Testületnek ezt követően saját hatáskörét is vizsgálnia kellett.

A beadványban a panaszosok jogi képviselője előadta, hogy a hajnali órákban maga is megjelent a rendőrségen, azonban ügyfeleivel nem engedték beszélni.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

– a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),

– a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (különösen: igazoltatás, ruházat- csomag- járműátvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),

– a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.),

esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A panaszosok fenti sérelmével kapcsolatban a Testületnek saját hatásköre hiányát kellett megállapítania. A védelem jogát a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 5. §-ában szabályozza. Az Alkotmányban is deklarált védelemhez való jognak csupán egyetlen aspektusa jelenik meg az Rtv.-ben: az Rtv. 18. §-a teszi kötelezővé, hogy a fogvatartott részére biztosítsák hozzátartozója vagy más személy (így védője) értesítésének lehetőségét.

Mivel a védelemhez való jog háttérszabályozása nem az Rtv.-ben, hanem a Be.-ben található, a Testület nem jogosult vizsgálni, kapcsolatba léphettek-e a panaszosok védőjükkel a rendőrkapitányságon. A panaszosok ezen sérelme tekintetében a Be. 196. §-a biztosítja a megfelelő jogorvoslati lehetőségeket.

A következőkben a Testület a panaszosokat ért sérelmeket elkülönítetten vizsgálta.

A)

A beadványban előadott sérelmek közül a Testület elsőként az I. rendű panaszos sérelmeit vonta vizsgálat alá.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették az I. rendű panaszosnak – az intézkedés időpontjában hatályos – a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 2. §-ának (1) bekezdésében rögzített jogállamiság elvéből levezethető tisztességes eljáráshoz, az 54. § (1) bekezdése szerinti emberi méltósághoz, továbbá az abból levezethető testi épséghez, az 55. § (1) bekezdésében rögzített személyi szabadsághoz és az 59. § (1) bekezdése szerinti magánlakás sérthetlenségéhez való alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) Az I. rendű panaszos elővezetésének jogalapjával kapcsolatban a Testület az alábbi megállapításokat teszi.

A Be. 162. §-a értelmében az elővezetés személyi szabadságot korlátozó intézkedés annak érdekében, hogy az érintettet a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság elé állítsák, vagy biztosítsák az eljárási cselekményen, illetőleg a szakértői vizsgálaton való részvételét. A törvényben meghatározott személyek elővezetésének elrendeléséről a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság rendelkezik, de az elővezetést a rendőrség hajtja végre.

Az Rtv. 34. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a rendőr az elővezetést elrendelő határozatban vagy végzésben megjelölt személyt az abban megjelölt helyre kíséri vagy oda útba indítja. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint ha az elővezetés másként nem teljesíthető, az elővezetett személyt a rendőrségen a szükséges ideig – legfeljebb 12 óra időtartamra – vissza lehet tartani. A visszatartás időtartamának számítására az előállításra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. Az elővezetés elrendelésének törvényességéért az elrendelő a felelős. [(3)].

A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 26. pontja alatt tárgyalja az elővezetés kérdéseit. A 33. §. (1) bekezdése szerint elővezetést jogszabályban erre felhatalmazott hatóságok határozata vagy végzése alapján lehet fogatosítani.

A Testület ehelyütt utal továbbá a rendőrség Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szerinti intézkedési kötelezettségére, amely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A rendőrségről érkezett iratok rögzítik, hogy az I. rendű panaszos esetében az intézkedő rendőrök az Rtv. 34. § (1) bekezdése alapján jártak el. A városi rendőrkapitányság vezetője a Testületet arról tájékoztatta, hogy az intézkedések napján azért jelentek meg rendőrök az I. rendű panaszos otthonánál, hogy őt a Gy. Városi Bíróság 9 elővezetési parancsa alapján a Bíróság hivatalos helyiségébe elővezessék.

A panaszbeadvány úgy fogalmaz, hogy a panaszosok lakásán előállítás céljából jelentek meg a rendőrök, ugyanakkor a beadvány tartalmát tekintve nem vitatja, hogy valójában nem előállításra, hanem elővezetésre került sor. A beadvány a Testület tudomására hozta, hogy az I. rendű panaszos ellen gyámhatósági eljárás megzavarása miatt folyik eljárás, és a férfi az

elmúlt tárgyaláson betegsége miatt nem jelent meg, orvosi igazolását azonban elmulasztotta a bíróság részére eljuttatni.

Mivel a fentiek alapján megállapítható, hogy a Gy. Városi Bíróság a panaszos elővezetését rendelte el határozatával, a Testület úgy foglalt állást, hogy az I. rendű panaszos elővezetését a rendőrkapitányság a megfelelő jogalap birtokában kísérelte meg foganatosítani, ezért az a panaszos személyes szabadsághoz való jogát ebben a vonatkozásában nem sértette.

2) A Testület külön vizsgálta az elővezetés foganatosításának módját.

Ezzel kapcsolatban az I. rendű panaszos sérelmezte, hogy igen korán, hajnali 4 órakor kezdődött meg az intézkedés foganatosítása, annak ellenére, hogy az idézés csak reggel 9 órára szólt. A panaszosok szerint a rendőrök az intézkedés kezdetén hangosan kiabálva közölték, hogy „nem idézést hoztak, hanem (ti. az I. rendű panaszost) elő kell állítani vádlottként, kiskorú veszélyeztetése miatt!”. A beadvány szerint a rendőrök az I. rendű panaszos édesapját félrelökve törtettek be az előszobába, azzal, hogy ők majd kihozzák az I. rendű panaszost. Az I. rendű panaszos sérelmezte továbbá, hogy cukorbetegsége ellenére sem ihatta meg az édesanyja által neki készített cukros vizet, pedig reggel rosszul volt. Az I. rendű panaszos rosszulléte miatt édesapja kihívta az ügyeletet, azonban a rendőrök nem tették lehetővé, hogy az ügyelet kiérkezését megvárják. A panaszos szerint a rendőrök azt üvöltötték, hogy „itt az lesz, amit ők akarnak”. A panaszosok az elővezetés foganatosítását általánosságban egy „filmbe illő kommandós támadásként” írták le, amit végig ordítózó rendőrök foganatosítottak a megrémült családdal szemben. Az I. rendű panaszost vékony pizsamában, a téli időjárás dacára mezítláb vitték el. A beadvány hangsúlyozta továbbá azt a megaláztatást, melynek az intézkedő rendőrök az elővezetés foganatosításával az egész családot kitették.

A panaszos sérelmeinek értékelése során a Testület az alábbi jogszabályi rendelkezésekre volt figyelemmel. Az Rtv. 2. §-ából – amely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait – levezethető, hogy az intézkedő rendőrök kötelesek úgy eljárni, hogy az az intézkedés alá vontnak a lehető legkisebb sérelem okozásával járjon. Az Rtv. 15. §-ában rögzített követelmény értelmében továbbá a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

Az elővezetés foganatosításának módjával részletesen a Szolgálati Szabályzat foglalkozik, amely 34. §-ának (1) bekezdése alatt kimondja, hogy az elővezetési határozatot vagy végzést a rendőr előzetes igazoltatás után ismerteti az elővezetendő személlyel, utána kézbesíti. A (2) szakasz úgy rendelkezik, hogy a rendőr lehetőséget ad arra, hogy az elővezetendő személy az évszaknak megfelelően felöltözzön, pénzét, élelmét, fontos személyi használati tárgyait - a saját és mások testi épségét veszélyeztető eszközökön kívül - magához vegye, a jelenlévő hozzátartozóitól elbúcsúzzon.

Fentiek alapján a Testület az alábbiak szerint értékelte a panasz egyes elemeit.

a) Kifogásolja a panaszos, hogy a rendőrök korai időpontban jelentek meg a lakásánál.

A kapitányságvezető tájékoztatása szerint az elővezetés kora hajnali időpontban való végrehajtását az elővezető szerv által kért intézkedés sikeres végrehajtása indokolta. A kapitányságvezető általános tapasztalata, hogy délelőttre kért elővezetés esetében az intézkedés korai foganatosítása a leghatékonyabban működő gyakorlati protokoll.

A Testület ezzel kapcsolatban rögzíti, hogy az Rtv. a rendőri intézkedésekkel kapcsolatban nem tartalmaz rendelkezést a foganatosítás időpontjára vonatkozóan, így az elővezetéssel kapcsolatban sem. A Be. 162. §-a értelmében ugyanakkor az elővezetést általában a napnak a hatodik és huszonnegyedik órája között kell végrehajtani. A hivatkozott rendelkezés nem teszi kötelezővé, hogy a fenti intézkedéseket a megadott időszakban foganatosítsák, azt csak ajánlásként rögzíti, amelytől el lehet térni, ha a körülmények indokolják.

A Testület a kapitányságvezető által említett „bevett gyakorlat” kapcsán utal rá: több alkalommal is elfogadta már az elővezetés időpontja megválasztásának indokaként, hogy nagyobb sikerrel hajtható végre az intézkedés a kora reggeli órákban, amikor általában még a korán munkába indulók is otthon tartózkodnak.

A Testület álláspontja szerint ugyanakkor a szóban forgó hajnali négy órás időpont jelentős eltérés a Be. által ajánlott reggel hat órai időponthoz képest. Egy ilyen kirívóan korai óra esetében a Testület úgy véli, különösen nyomós indokokkal támasztható csak alá az időpont megválasztásának helyes volta – ilyen nyomós indokokat azonban a rendőrkapitányság nem hozott a Testület tudomására. A Testület térképen ellenőrizte az I. rendű panaszos otthonának elhelyezkedését a Gy. Városi Bíróság és a rendőrkapitányság épületéhez képest, és megállapította, hogy a távolság mindhárom helyszín között néhány perc alatt megtehető lett volna. Tekintettel arra, hogy a rendőrkapitányságon az előzetes tervek szerint nem került volna sor semmiféle eljárási cselekmény foganatosítására a panaszossal szemben, a Testület indokolatlannak találta, hogy a panaszos elővezetését az idézés 9 órai időpontját 5 teljes órával megelőzően kezdték el foganatosítani.

A fenti okfejtésre és az Rtv. 2. és 15. §-aiban rögzített általános szabályokra figyelemmel a Testület az elővezetés időpontjának megválasztása tekintetében megállapította az I. rendű panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét. Tekintettel arra, hogy az intézkedés hajnali időpontja valamennyi családtagra nézve kellemetlen következményekkel járt, a Testület megállapította, hogy az I. rendű panaszost ért sérelem közvetetten a II., III. és IV. rendű panaszosra is kiterjedt.

b) A beadvány szerint a rendőrök a lakásba anélkül, hogy bebocsátást nyertek volna, lényegében „betörtettek”.

A magánlakásban történő intézkedés szabályai kapcsán az Rtv. 39. § (1) bekezdése rögzíti, hogy „a rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be”, kivéve – egyéb esetek mellett – az elővezetés végrehajtása érdekében.

A jogszabály tehát kellő felhatalmazást biztosított az adott helyzetben intézkedő rendőröknek ahhoz, hogy a panaszos lakásába bebocsátás hiányában, az intézkedés kezdetén, azonnal bemenjenek.

Emiatt nem volt szükséges annak tisztázása, hogy a rendőrök valóban bebocsátás nélkül léptek-e be, vagy pedig – ahogy ők állítják – a II. rendű panaszos beengedte őket, hiszen ha

ügy is történtek az események, ahogy azt a panaszos leírja, a rendőrök eljárására megvolt a kellő jogszabályi felhatalmazás.

A Testület ezért a rendőrök azon magatartását, hogy a panaszos otthonába az intézkedés kezdetekor azonnal bementek, nem tekintette jogszerűtlennek, azzal összefüggésben nem állapította meg az I. rendű panaszos magánlakás sérthetlenségéhez való alapjogának megsértését.

c) Az I. rendű panaszos előadta továbbá, hogy régóta fennálló cukorbetegsége miatt azonnali orvosi ellátásra szorult volna, azonban a rendőrök nem tették lehetővé számára, hogy az ügyelet édesapja által kihívott munkatársait megvárják, illetve, hogy az édesanyja által számára előkészített cukros vizet megigya.

Az intézkedő rendőrök elmondása szerint a helyszínen senki sem számolt be arról, hogy az elővezetendő I. rendű panaszosnak egészségügyi problémái lennének, és a helyszínen a rendőrök sem tapasztaltak erre utaló körülményeket. Olyan információ nem áll rendelkezésre hogy az I. rendű panaszos édesanyja cukros vizet szeretett volna itatni fiával, azonban mivel a panaszbeadványban foglaltakkal ellentétben egészségügyi probléma nem merült fel az intézkedés során, a rendőrök nem is tilthatták meg az I. rendű panaszosnak, hogy cukros vizet vegyen magához. Az intézkedés során a kapitányságvezető tudomása szerint sem az orvosi ügyelet, sem a mentők értesítésére nem került sor.

Az intézkedés egyik szemtanúja, H. L. határozottan állította, hogy az orvosi ügyelet járt a helyszínen, azt azonban nem tudta megmondani, hogy ki értesítette őket. Elmondása szerint 5 óra 20 perckor járt a helyszínen egy doktornő és egy férfi ápoló, ekkorra azonban már mind az I., mind a II. rendű panaszost elvitték a rendőrök. A III. rendű panaszosnak H. L. kopogott be az ajtón, hogy szóljon neki, nyissa ki az ajtót, mert megjött az ügyelet. A III. rendű panaszos tájékoztatta az orvost, hogy cukorbeteg fiához hívták ki őket, azonban a beteget a rendőrök elvitték. H. L. megkérte az orvost, hogy menjenek az I. rendű panaszos után a rendőrségre, mert rosszul van, de azt a választ kapta, hogy oda nem mehetnek, csak amennyiben hívják őket. Az ügyelet a lakásba be sem ment, hanem távoztak. H. L.-nének az orvosi ügyelet kiérkezéséről nem volt tudomása, azt azonban hallotta, hogy a szülők többször is utaltak a rendőröknek fiuk cukorbetegségére és alacsony vércukorszintjére, valamint arra, hogy ilyenkor nincs beszámítható állapotban. A szülők kérték, hadd itassák meg cukros vízzel, illetve H. L.-né azt is hallotta, hogy szerették volna értesíteni az ügyeletet.

A panaszos háziorvosa 2012. február 17-én igazolást állított ki, melyben tanúsította, hogy az I. rendű panaszos 1992 óta napi négyszeri inzulinadagolásra szoruló cukorbeteg, 2006 óta pedig magas vérnyomása miatt is kezelés alatt áll.

Az I. rendű panaszos és családjának előadásával ellentétben a rendőrkapitányság azt is cáfolta, hogy egyáltalán valamilyen egészségügyi probléma felmerült volna a helyszínen.

Az iratok áttanulmányozása során a Testület úgy találta, hogy a szomszédok elkülönítetten előterjesztett, igen részletes tanúvallomásai a panaszosok előadását támasztják alá a rendőrök állításaival ellentétben. A tanúk egybehangzóan állították, hogy később kiérkezett az ügyelet, tehát valaki bizonyosan kihívta őket, H. L.-né pedig azt is világosan tanúsította, hogy a szülők többször felhívták a rendőrök figyelmét az I. rendű panaszos cukorbetegségére, és cukros vízzel is meg akarták itatni. Ezen túlmenően a Testület arra sem látott okot, hogy kétségbe

vonja a I. rendű panaszos háziorvosi igazolással alátámasztott állítását, miszerint az intézkedés időpontjában megközelítőleg egy évtizede súlyos cukorbetegségben szenvedett.

A Testület nem kívánt állást foglalni abban az orvosi szakkérdésben, hogy az intézkedés pillanatában az I. rendű panaszosnál fennállt-e a panaszbeadványban említett hajnali rosszullét, melynek folytán nem volt beszámítható, illetve segített volna-e állapotán egy pohár cukros víz, azonban úgy találta, hogy nem felel meg a valóságnak az intézkedő rendőrök azon állítása, hogy egészségügyi probléma fel sem merült az intézkedés foganatosítása során.

A Testület határozott meggyőződése, hogy a panaszos egészségügyi állapotának megítélése nem a rendőrök feladatkörébe tartozott. A tanúvallomások szerint egészségügyi probléma nyilvánvalóan felmerült a helyszínen, az orvosi ügyeletet pedig értesítették – a Testület álláspontja szerint ezt követően pedig, akár tapasztalták a rendőrök a panaszoson rosszullétének tüneteit, akár nem, az egyetlen elfogadható, és az Rtv. 2. §-ával összhangban álló magatartás az lett volna a rendőrök részéről, ha lehetővé teszik az I. rendű panaszos számára, hogy cukros vizét megigya és a helyszínen megvárhassa az orvosi ügyelet kiérkezését.

A Testület elfogadta a panaszosok tanúvallomásokkal megerősített előadását, és úgy foglalt állást, hogy a rendőrök eljárása az I. rendű panaszos testi épséghez való jogának veszélyeztetésével járt.

d) Az I. rendű panaszos sérelmezte, hogy pizsamában, mezítláb vitték el otthonából.

Az Rtv. 2. és 15. §-ain túlmenően a Testület ehelyütt felhívja az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdését is, amely szerint a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

Az Rtv. 18. §-ának (2) bekezdése szerint továbbá a rendőrség gondoskodik a fogvatartott elhelyezéséről, a fogvatartás miatt bekövetkező egészségkárosodás megelőzéséhez szükséges ellátásról.

A rendőrkapitányság a Szolgálati Szabályzat korábban idézett 34. §-ával összhangban állónak írja le az intézkedést: a rendőri intézkedés kezdetekor az I. rendű panaszossal közölték az intézkedés tényét, felszólították, hogy öltözzön fel az időjárásnak megfelelően, és személyes iratait vegye magához, mert elő fogják állítani a rendőrkapitányságra.

Az intézkedést foganatosító rendőrök szerint az I. rendű panaszos számára adott volt a lehetőség, hogy az évszagnak megfelelően felöltözzön, azonban mindvégig aktív ellenállást tanúsított, ezért végül nem kerülhetett sor arra, hogy megfelelő ruházatot vegyen magára.

A Testület a panaszos előállításának pontos körülményeit nem tudta feltárni. A panaszosok állították, hogy az intézkedésnek békésen alávetették magukat, azonban a rendőrök előadása ennek a megközelítésnek a lehető legteljesebb mértékig ellent mond.

Az I. és II. rendű panaszosokkal szemben a rendőrkapitányság vezetője hivatalos személy elleni erőszak megalapozott gyanúja miatt feljelentéssel is élt, a következő okokból. A feljelentés szerint, amikor a rendőrök az I. rendű panaszost felszólították, hogy az időjárásnak megfelelően öltözzön föl, és iratait vegye magához, a férfi a hálósobában mellette fekvő négyéves kisfiát magához ragadta, és közölte, hogy fiát pajzsként fogja használni a rendőrökkel szemben, valamint kijelentette, hogy a rendőrök őt úgysem merik elvinni, mert ha egy ujjal is hozzáérnek, azt fogja mondani, hogy megverték. Miután ez elhangzott, a II. rendű panaszos fia pártját fogva ellenségesen kezdett viselkedni a rendőrökkel szemben, és közölte, hogy fiát „csak a testén át” vihetik el a lakásból. A II. rendű panaszos úgy nyilatkozott, hogy nem érdekli, milyen parancsot adott ki a bíró. Az I. rendű panaszos, amikor a járőrök a „Törvény nevében!” szavak előrebocsátásával felszólították az ellenállás abbahagyására, közölte, a rendőrökkel, hogy „úgysem mertek semmit csinálni, amíg a gyereket a kezeimben fogom!”. A helyszín jellegét és a rendőri intézkedéssel szemben felálló személyek testi erejét és ellenállását felmérve az intézkedés biztonságos és eredményes lefolytatása végett erősítést kellett hívni. Az I. rendű panaszos a kihívott rendőrök megérkezésekor életveszélyesen megfenyegette az egybegyűlt járőröket. Az I. rendű panaszost felszólították, hogy a gyermeket adja át a III. rendű panaszosnak, aki erre azonban erre nem volt hajlandó. Mivel az ellenállás továbbra sem szűnt meg, és az abbahagyására történő többszöri felszólítás sem vezetett eredményre, a panaszossal szemben a fentiekben már ismertetett módon testi kényszert alkalmaztak, a gyermeket pedig átadták a III. rendű panaszosnak. A testi kényszer alkalmazása során az I. rendű panaszos folyamatosan aktív ellenállást tanúsított, oly módon, hogy lábaival rugdalózott, felső testével kígyózó mozgást végezve megpróbált a fogásból kiszabadulva az ágyról elrugaszkodni. A panaszos vállait a rendőrök szemből megfogták, majd hasra fektetve az ágyra nyomták. Mivel az elővezetendő személy továbbra is ellenállt, felsőtestének egészével az ágyról arccal a földre esett, melynek következtében lehetővé vált a bilincselés. Mindeközben az intézkedést akadályozni kívánó, folyamatosan kiabáló II. és III. rendű panaszost a r. őrmester nem engedte belépni a hálósobába.

A Testület álláspontja szerint az Rtv. fent ismertetett szakaszai szempontjából nem bír jelentőséggel az a körülmény, hogy a panaszosok milyen magatartást tanúsítottak az intézkedés során. A Testület nem fogadta el a kapitányságvezető indokolását, miszerint a panaszos ellenállása miatt nem volt mód felöltöztetésére. A Testület szerint az intézkedés decemberi időpontját tekintve a panaszos egészségét súlyosan veszélyeztette az a rendőri magatartás, hogy az elővezetés foganatosításakor nem adtak rá cipőt, és az évszagnak megfelelő ruházatot. Tekintetbe véve, hogy az intézkedő rendőrök erősítést hívtak, amelynek megérkezését követően öten voltak jelen a panaszosok otthonában, és azt a körülményt, hogy az I. rendű panaszost az intézkedés kezdetén megbilincselték, a Testület nehezen tudja elképzelni, hogy ne lett volna mód a panaszos részére megfelelő ruházatot kihozni az ingatlanból, és őt felöltöztetni. A fentiek alapján a Testület megállapította, hogy az intézkedés foganatosításának módja az I. rendű panaszos testi épséghez való jogát súlyosan sértette.

Mivel a II. rendű panaszos egyik sérelme ezzel lényegében megegyezik, a Testület azt ezen pont alatt tárgyalja. A II. rendű panaszos előállítására a rendelkezésre álló adatok szerint szintén hiányos öltözetben került sor. A II. rendű panaszos állította továbbá, hogy az intézkedés végén, 9 óra tájékán „kitették” a rendőrség elé mezítláb, az intézkedés közben szétszakadt ingben, és nem engedték, hogy a rendőrkapitányságon várja meg, amíg érte jönnek. A panaszos elmondta, hogy 20 percen keresztül várakozott odakinn.

A II. rendű panaszost H. L.-né hozta haza, aki tanúsította, hogy a panaszos a decemberi időben az épület előtt álldogált, egy papucsot, és egy olyan inget viselve, amelynek ujja vállban félig le volt szakadva. A II. rendű panaszos H. L.-nének szintén elmondta a helyszínen, hogy a rendőrök nem engedték, hogy a rendőrség épületében várakozzon.

A Testület megkeresésében rákérdezett a panaszosok szabadításának körülményeire, és megküldte a panaszbeadvány egy példányát is, azonban a II. rendű panaszos ezen sérelmét a rendőrkapitányság nem cáfolta. A fenti körülmény, és a tanú vallomása alapján a Testület feltételezte, hogy a II. rendű panaszos nem önként várakozott a rendőrkapitányság épülete előtt decemberben – a tanú szerint lábán mindössze egy papucsot viselve – ezért a II. rendű panaszos évszakkak nem megfelelő öltözetben való előállítására, és az épület előtti várakoztatása miatt a Testület a II. rendű panaszos testi épségéhez való jogának súlyos fokú sérelmét is megállapította.

e) A panaszos sérelmezte továbbá, hogy a rendőri intézkedést a rendőrök a szomszédok szemelátára fogatosították.

Általános jelleggel rögzíthető, hogy a rendőri intézkedések jelentős részét végzik az eljáró rendőrök nyilvános tereken, így szinte lehetetlen annak elkerülése, hogy egyes intézkedéseknek szemtanúi legyenek, illetve az intézkedéssel érintett személyen kívül mások is értesüljenek az intézkedésről. A Testület azt sem vonja kétségbe, hogy ez az intézkedés alá vont számára kellemetlen, esetleg megalázó is lehet.

A Testület álláspontja szerint, mivel az I. rendű panaszos otthonál egy társasház szolgált, az elővezetés fogatosítása óhatatlanul is azzal a kockázattal járt, hogy a társasház egyéb lakói, a panaszos szomszédai az intézkedésnek szemtanúivá válhatnak. Az I. rendű panaszos elővezetésének szükségszerű és elkerülhetetlen velejárója volt, hogy a panaszos otthonánál rendőrök jelenjenek meg, ezért a Testület úgy ítélte meg, hogy noha a panaszost kellemetlenségek érték, jó hírnévhez való jogát a rendőrség jogszerűen korlátozta, ezért kimondta, hogy a panaszos emberi méltósághoz való joga ezzel összefüggésben nem szenvedett sérelmet. Ezen megállapítását a Testület a család többi jelenlévő tagjára nézve is érvényesnek tekinti.

f) A panaszosok sérelmezték továbbá, hogy a rendőrök az intézkedést hangosan kiabálva kezdték meg, a lakásban mindvégig ordítottak, és nem megfelelő módon beszéltek a család tagjaival, tudomásukra hozva, hogy „itt az lesz, amit ők akarnak”.

A Testület számos állásfoglalásban rögzítette már álláspontját, miszerint az intézkedő rendőröktől – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Az említett rendelkezés alapján a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége, ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, a másik személy emberi méltóságát szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A rendőrségi dokumentáció a panaszosok hangnemmél kapcsolatban tett észrevételeit általánosságban cáfolja. Az iratok egy higgadt, ámbár határozott rendőri intézkedésről adnak képet, külön kiemelve, hogy az erősítés megérkezéséig a helyszínen tartózkodó járőrök „szép

szóval”, próbálták meg rábeszélni a jelenlévőket arra, hogy a rendőri intézkedésnek vessék alá magukat. A kapitányságvezető levelében arra is kitért, hogy a II. rendű panaszossal senki sem ordibált azért, hogy megtiltsa neki az ügyelet értesítését.

H. L.-né a panaszosok előadásaival szemben annyiról tudott beszámolni, hogy az intézkedés kezdetén halk beszéd hangjait hallotta beszűrődni a folyosóról, ezért nézett ki bejárati ajtaja kémlelőnyílásán. H. L.-né szerint az intézkedés kezdetén a kommunikáció még normális hangerővel zajlott, „indulatosságnak, veszekedésnek nyoma sem volt”, ezért nem is hallotta, miről beszélnek. H. L.-né a későbbiekben hallotta, hogy a III. rendű panaszos kikérte magának a rendőrök azon állítását, hogy fia egy drogos bűnöző, azonban magát a kijelentést nem hallotta.

H. L. véleménye szerint ugyanakkor a rendőrök a kelleténél hangosabban, ingerülten beszéltek a családtagokkal.

A rendőrök és a panaszosok egymásnak ellentmondó állításai között feszülő ellentmondásokat a Testület meglátása szerint a tanúvallomások sem tudták tisztázni. H. L.-né a panaszosok azon állítását, miszerint a rendőri intézkedés hangos kiabálással kezdődött volna, határozottan cáfolta, férje szerint ugyanakkor a rendőrök a kelleténél hangosabban, ingerülten beszéltek a családtagokkal. A panaszosok által külön sérelmezett megjegyzéseket a tanúk nem hallották.

Mindezek alapján a Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a konkrét esetben a rendőrök megsértették-e az Rtv. 2. §-ában rögzített előírásokat, így az I. rendű panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme e tekintetben nem volt megállapítható.

Noha a hangnem kérdése az I. rendű panaszos előállítása folytán merült fel, a II. rendű panaszos külön sérelmezte, hogy az egyik rendőr durván ráordított, megtiltva neki, hogy telefonálhasson. A Testület fenti megállapításait a II. rendű panaszos emberi méltósághoz való jogára nézve is irányadónak tartja: mivel a rendőrök határozottan cáfolták a II. rendű panaszos állításait, és a szomszédok sem hallották a kiabálást, a II. rendű panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme szintén nem volt megállapítható.

3) A Testület ezt követően foglalkozott az I. rendű panaszossal szemben alkalmazott testi kényszer és bilincs jogszerűségével.

A Testülethez érkezett beadvány szerint az I. rendű panaszos szinte magatehetetlen állapotban volt, amikor a rendőrök megbilincseltek és kicipeltek a lakásból.

Az Rtv. 16. § (1) bekezdése szerint a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, a rendőri intézkedés eredményessége nélkül is biztosítható.

Az Rtv. 47. §-a szerint a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.

Az Rtv. 48. §-a a következőképpen szabályozza a bilincs alkalmazásának eseteit: A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy

- a) önkárosításának megakadályozására,
- b) támadásának megakadályozására,
- c) szökésének megakadályozására,
- d) ellenszegülésének megtörésére.

A fentieket a Szolgálati Szabályzat 41. §-a tovább finomítja:

41. § (1) „Bilincs alkalmazása, az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben különösen azzal szemben indokolt,

- a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető,
- b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja,
- c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg,
- d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg,
- e) aki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget,
- f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy
- g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő.”

A kapitányságon készült összefoglaló jelentés tételesen is rögzíti azt amely a rendőrkapitányságról érkezett dokumentumok tartalmából következik: a panaszossal szemben az Rtv. 47. §-a alapján alkalmaztak testi kényszert, és a bilincselést az Rtv. 48. §-ának b) és d) pontjai alapján, támadás megakadályozása, valamint ellenszegülés megtörése érdekében alkalmazták.

A panaszosokkal szemben megtett feljelentés és a kapitányságvezető levele hosszasan részletezi, hogy miképpen állt ellen az I. rendű panaszos gyermekét maga előtt tartva a rendőri intézkedésnek, és hogyan próbálta a rendőröket a II. rendű panaszossal összehangolt módon megtámadni. A rendőrkapitányság tájékoztatása szerint az I. rendű panaszos a kihívott erősítés megérkezésekor életveszélyesen megfenyegette az egybegyűlt járőröket.

A panaszbeadvány szerint az I. rendű panaszos az intézkedés foganatosításakor cukorbetegsége miatt ellenállásra képtelen, szinte magatehetetlen állapotban volt, ezzel szemben ugyanakkor a rendőrkapitányság hosszasan kifejti aktív ellenszegülésének részleteit, melyek – azok valós volta esetén – a Testület álláspontja szerint is alappal szolgálhattak mind a testi kényszer, mind a bilincs jogszerű alkalmazására.

Mivel a szomszédoknak a lakásban történt eseményekről nem volt tudomásuk, és egyéb, a rendőrkapitányság és a panaszosok előadása közötti ellentmondás megnyugtató tisztázására alkalmas bizonyíték nem állt a Testület rendelkezésére, a kényszerítő eszközök alkalmazását tekintve az I. rendű panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.

Az I. rendű panaszos sérelmezte még, hogy a bilincset az orvosi vizsgálat végén vették csak le róla. Tekintettel azonban arra, hogy a kényszerítő eszközök alkalmazásának jogszerűsége nem

volt megállapítható, a Testület a bilincs alkalmazásának időtartama tekintetében már nem tudta vizsgálatát lefolytatni.

4) Az I. rendű panaszos elmondta, hogy miután a rendőrök otthonából elvitték, egy piros gépjárműbe lökték, ahol veséjét és arcát hosszasan ütlegelték. A férfi pizsamája tiszta vér lett. A panaszos később cellájában rosszul lett, feje vérzett és fáj mindene, ezért bevitték az ügyeletre. Az ügyeletes orvos a panaszos szerint „hózzá sem mert nyúlni”, hanem közölte a rendőrökkel, hogy nyolc órákor nyit az SZTK, és inkább vigyék oda őt. Az I. rendű panaszost ekkor visszavitték a rendőrségre, később azonban bevitték az SZTK-ba. Bántalmazása folytán az I. rendű panaszos súlyos sérüléseket szenvedett. Oldalán az ütésektől, és a kapitányságon elszenvedett rúgásoktól zúzódások keletkeztek, több mint két hétig véres volt a vizelete, fején ütéstől származó sebek, zúzódások alakultak ki, valamint szájában a lágyrészek sérültek, amelyek kapcsán orvos állapította meg, hogy azokat kizárólag ütés okozhatta. A férfi orrcsontja elmozdult, melynek eredményeképpen műtét elvégzése volt indokolt a panasztétel idejéhez közeli időpontban.

Az I. rendű panaszos beadványában nem arról számolt be, hogy a rendőrök vele szemben testi kényszert alkalmaztak, melynek során jogszabályi felhatalmazásukat túllépve éltek erőszakkal, hanem egyértelműen szándékos bántalmazásnak minősítette a vele történeteket.

A Testület vizsgálata kapcsán utal arra, hogy az Rtv. szerint rendelkezésére álló bizonyítási eszközök köre meglehetősen szűk, az ügyészség rendelkezésére álló eszközök – szembesítés, rendőrök kihallgatása stb. – legtöbbször nem veheti igénybe. A tényállás felderítése során kizárólag a panaszos és a rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztatására, a szemtanúk vallomására, valamint az I. rendű panaszos által megküldött orvosi dokumentációra támaszkodhatott.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának (továbbiakban: Bíróság) töretlen gyakorlata szerint (lásd például: Selmouni kontra Franciaország, Ribitsch kontra Ausztria és Tomasi kontra Franciaország) amennyiben egy személy a hatóságok őrzetébe kerül és rajta az ezen idő alatt sérülések keletkeznek, megfordul a bizonyítási teher, és a hatóságokra, illetve az érintett államra hárul, hogy valószínű magyarázatot adjon a sérülés okát illetően. Ellenkező esetben a Bíróság megállapítja az Emberi Jogok Európai Egyezménye kínzást, megalázó vagy embertelen bánásmódot tilalmazó 3. cikkének sérelmét, azaz az érintett alapjogának sérelmét (ami azonban nem jelent egyet valamely meghatározott személy büntetőjogi felelősségének megállapításával). A bántalmazás gyanúját felvető ügyekben a Testület ugyanezt a megközelítést alkalmazza.

A panaszos elmondásával ellentétben a kapitányságvezető állította, hogy a rendőrök az I. rendű panaszost nem lökték a szolgálati gépjárműbe, és sem veséjét, sem arcát nem ütlegelték. A rendelkezésre álló rendőrségi iratok a panaszos állításával szemben testi kényszer alkalmazásáról számolnak be. Ezek szerint az I. rendű panaszos kisfiát szorosán magánál tartotta, többszöri felszólításra sem engedte el, és nem működött közre az intézkedés végrehajthatósága érdekében, ezért végül – miután a helyszínen lévő rendőrök egyeztettek egymással az alkalmazandó taktikai fogásokat – a „Törvény Nevében!” szavak előrebocsátásával az intézkedést vezető r. őrmester figyelmeztette az I. rendű panaszost, hogy vele szemben testi kényszert fog alkalmazni. Ezt követően bal karját megragadta, a tanult intézkedéstaktikai módszerekkel hátra helyzetbe csavarta, miközben vele szinkronban mozogva a r. őrmester társa jobb karját ragadta meg és csavarta hátra. A testi kényszer alkalmazása során az I. rendű panaszos folyamatosan aktív ellenállást tanúsított, oly módon,

hogy lábaival rugdalózott, felső testével kígyózó mozgást végezve megpróbált a fogásból kiszabadulva az ágyról elrugaszkodni. A panaszos vállait a rendőrök szemből megfogták, majd hasra fektetve az ágyra nyomták. Mivel az elővezetendő személy továbbra is ellenállt, felsőtestének egészével az ágyról arccal a földre esett, melynek következtében lehetővé vált a bilincselés.

A kapitányságvezető a Testületet levelében elsőként arról tájékoztatta, hogy az I. rendű panaszos állapota miatt egy alkalommal igényelt orvosi ellátást, amikor epilepsziás rohamra utaló tüneteket produkált. A mentőtisztet azonnal a helyszínre hívták, aki úgy foglalt állást, hogy a panaszos a tüneteket vélhetően színlelte, így emiatt ellátására nem is került sor. Az I. rendű panaszost végül azért vitték be a Gy. városi orvosi ügyeletre, mivel testi kényszer alkalmazása esetén orvosi vizsgálatok végrehajtása kötelező.

A fenti állításnak némiképpen ellentmondva a kapitányságvezető a feljelentésben viszont arról számol be, hogy az I. rendű panaszost azért utalta át az ügyeletes orvos a Gy. városi B. P. kórházba, mert az intézkedés során rosszul érezte magát, és fejének hátsó részét fájlalta. A kapitányságvezető itt elismeri, hogy a panaszoson sérülések keletkeztek (de csak arctájéki, mellkasi és deréktáji nyomásérzékenységről számol be), amelyeket a kórházban 8 napon belül gyógyuló, könnyű sérülésként dokumentáltak. A kapitányságvezető szerint a panaszos vélhetően a rendőri intézkedés során alkalmazott testi kényszer következtében sérülhetett meg.

Összességében a rendőrségi iratok egyetlen olyan momentumot említenek, mely az I. rendű panaszoson sérülések keletkezését okozhatta: a panaszos az ágyról arccal a földre esett.

A kapitányságvezető utalt rá, hogy az I. rendű panaszos elővezetése nem járt sikerrel, mivel az orvosi vizsgálatok jóval tovább tartottak a bírósági elővezetés kijelölt időpontjánál, azt azonban nem említette, milyen okból vizsgálták egy testi kényszer alkalmazása miatti kötelező orvosi vizsgálat keretében órákon keresztül a férfit.

Annak ellenére, hogy a Testület valamennyi rendelkezésre álló irat megküldését kérte megkeresésében, a kapitányságvezető erősen szelektált a Testület részére eljuttatott orvosi dokumentumok között. Az I. rendű panaszos jogi képviselője a rendőrkapitányság által elküldeni elmulasztott, 2011. december 6-án, a reggeli órákban kiállított ambuláns kezelőlapot is eljuttatta a Testület részére. A dokumentum egyértelműen rögzíti, hogy a kérdéses időpontban az I. rendű panaszost rendőrök kísérték be a Gy. városi B. P. Kórház sebészeti ambulanciájára. Az ambuláns kezelőlapon rögzített dátum szerint a férfit 8 óra 19 perckor vették fel az ambulanciára, a kezelőlap kinyomtatása pedig 10 óra 6 perckor történt meg. A vizsgálat alatt tett nyilatkozat alapján a sérülések a vizsgálat hajnalán foganatosított előállítás során, rendőri bántalmazás következtében keletkeztek.

A kezelőlap az I. rendű panaszos külsérelmi nyomokkal alá nem támasztható fájdalmain kívül egyértelműen rögzíti, hogy az I. rendű panaszos bal szemén, orrhátán bevezések voltak a vizsgálat időpontjában. A panaszos orrlyukaiban beszáradt vért észlelt a vizsgálatot végző orvos, és ugyancsak beszáradt vérnyomokat talált a felső, illetve alsó ajkain, egészen az állcsúcsig terjedően. A panaszos arcán friss felületi horzsolások látszottak, az alsó háti, valamint deréktáji csigolyák területe pedig érzékeny volt, hátsó hónaljvonalban a bordák területén nyomásérzékenységet jelzett. A köldöke magasságában kb. 2*2 cm-es igen felület

bevérzés volt megfigyelhető, bal kezén pedig néhány mm-es felületes sérülés. Az ügyeletes orvos az I. rendű panaszos fül-orr-gégészeti, szemészeti, valamint urológiai vizsgálatát javasolta, és kezdeményezte a hatvani kórház traumatológiájára való szállítását. A panaszos állította, hogy vizelete véres, ezt azonban az első vizsgálat során nem ellenőrizték. A kezelőlap szerint a panaszoson 8 napon belüli gyógytartamú sérülések voltak a vizsgálat időpontjában.

Az intézkedés napján a dokumentáció tanúsága szerint az I. rendű panaszost elsőként a B. P. Kórház fül-orr-gégészeti szakrendelésére irányították. A panaszos itt a vizsgálat során korábban előadottakat annyival egészítette ki, hogy az intézkedő rendőrök egy piros színű Opel típusú gépjárműbe ültették, és ott arcát, testét több helyen ököllel megütötték. A röntgenvizsgálatok a koponya – és orrcsonttörést kizárták. A vizsgálat időpontjában a panaszos orrháta nem deviált, felszínén apró hámsérülés látszott. Mindkét orrfelében beszáradt, helyenként friss véres váladék látszott. Az alsó, illetve felső ajak belső felszíne helyenként bevérzett, hátsó garatfalán friss véres váladék volt látható. A beteg nyaka mindkét oldalán és rágóízületén nyomásérzékenységet jelzett. Bal külső szemzuga, szemhéja bevérzett, kissé duzzadt. A diagnózis szerint a férfi testi erővel elkövetett testi sérülés során arcúzódást szenvedett, sérülése a vizsgálatot végző orvos megállapítása szerint 8 napon belül gyógyuló. A kezelőlap 10 óra 39 perckor kelt.

Az intézkedés napján foganatosított szemészeti vizsgálat eredményeképpen megállapítást nyert, hogy a panaszos kötőhártyája bevérzett, bal szemüregének felső falán pedig ujjbegynyi haematoma és kisméretű véraláfutás látszódott.

Szintén az intézkedés napján, 12 óra 01 perckor urológiai szakrendelésen is járt, itt már vizeletét is megvizsgálták. A beteg a vizsgálat során úgy nyilatkozott, hogy vizelete korábban véresebb volt, a vizsgálat időpontjára sokat tisztult. Jobb oldali deréktájékát fájlalta, az orvos enyhe, szemmel érzékelhető vérzést észlelt a vizeletben. A hasi ultrahangvizsgálat sérülésre utaló jelet nem mutatott ki.

A panaszos számos olyan később keletkezett orvosi dokumentumot is csatolt, amelyek elmondása szerint az intézkedés során elszenvedett sérülései folytán szükségessé vált vizsgálatokat és kezeléseket dokumentálják.

Az ügy valamennyi körülményét egybevetve a Testületben az a határozott meggyőződés alakult ki, hogy a rendőrkapitányság állításai nem felelnek meg a valóságnak. A rendőrkapitányság a Testület határozott kérésére sem volt hajlandó megküldeni az elővezetés során az I. rendű panaszos vonatkozásában keletkezett hiánytalan orvosi dokumentációt, és nem adott semmilyen magyarázatot arra nézve, hogy milyen okból húzódott órákon keresztül a panaszos vizsgálata. A Gy. városi ügyeletes elvégzett orvosi vizsgálatokra a kapitányságvezető mindössze annyiban reflektált, hogy az a testi kényszer alkalmazását követő szokásos protokoll része volt, önmagának ellentmondva ugyanakkor egy ponton utal rá, hogy a panaszos fejfájása volt a vizsgálatok indoka.

A Testület meggyőződése szerint az intézkedés napján keletkezett orvosi dokumentáció egyértelműen tanúsítja, hogy a panaszoson a rendőrség őrizetében eltöltött időszak alatt sérülések keletkeztek. A panaszos arcán és ruházatán talált beszáradt vér, és a véres vizelet kétséget kizárólag friss sérülések elszenvedésére utal, melyek keletkezésére a

rendőrkapitányság által a Testület elé tárt, testi kényszer alkalmazásáról szóló indokolás nem ad magyarázatot. Álláspontjának kialakításakor a Testület tekintettel volt a panaszosok szomszédja, H. L. tanúvallomására is. H. L. kizárólag az I. rendű panaszos társasházi folyosón való tartózkodását tudta figyelemmel követni – előadása szerint éppen ezért nem tud abban a kérdésben nyilatkozni, hogy a rendőrök bántalmazták-e az I. rendű panaszost a szolgálati gépjárműben. Ugyanakkor H. L. egyértelműen úgy nyilatkozott, hogy amikor az I. rendű panaszost két rendőr levitte a lifttel, semmilyen külsérelmi nyom nem volt látható rajta, később viszont, amikor a kora délutáni órákban hazatért, arca szemmel láthatóan fel volt dagadva, szeme bekéült, szája kívül és belül egyaránt felrepedt, veséjét és orrát pedig fájlalta. Előadását felesége megerősítette. Értékelte továbbá a Testület a panaszos jogi képviselőjének nyilatkozatát, miszerint maga is látta, hogy a reggeli órákban, még szabadon bocsátását megelőzően az I. rendű panaszos elrettentő módon” nézett ki, pizsamája és arca véres volt, sérülései pedig szemmel láthatók voltak.

A fentiek alapján a Testület megállapította a panaszos testi épséghez való jogának súlyos fokú sérelmét.

5) Az I. rendű panaszos sérelmezte továbbá elhelyezésének körülményeit. A panaszos a kapitányságon kérte, hadd mehessen ki a mosdóba, de a rendőrök ezt nem engedték meg neki. A panaszos cellájának ablakát a rendőrök szándékosan azért nyitották ki, hogy minél jobban fázzon pizsamájában. A panaszos hiába próbált vizet kérni, nem adtak neki.

Az Rtv. 18. §-ának (2) bekezdése szerint a rendőrség gondoskodik a fogvatartott elhelyezéséről, a fogvatartás miatt bekövetkező egészségkárosodás megelőzéséhez szükséges ellátásáról.

A Testület a rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztatásából arról szerzett tudomást, hogy az előállító helyiségben vízcsap van elhelyezve, amelyet az előállított személy bármikor használat, a helyiség nyílászárói pedig mindvégig zárva voltak. A kapitányságvezető tudomása szerint az I. rendű panaszos részére mindvégig adott volt annak lehetősége, hogy egészségügyi szükségleteit jelezze a rendőrök felé, azonban ő ilyen jelzéssel nem élt.

A panaszos elhelyezésének körülményeit illetően, illetve a vele szemben az előállító helyiségben tanúsított bánásmódot illetően a rendőrkapitányság vezetője messzemenően cáfolta az I. rendű panaszos által előadottakat.

Tekintettel arra, hogy olyan bizonyíték, amely a fenti ellentmondás megnyugtató tisztázására alkalmas lett volna, nem állt a Testület rendelkezésére, a Testület nem tudta tisztázni, milyen állapotok uralkodtak az előállító helyiségben, illetve emberséges bánásmódot tanúsítottak-e a rendőrök az előállító helyiségben tartózkodó panaszossal szemben, ezért a panaszos emberi méltósághoz és az abból levezethető testi épséghez való jogának sérelme nem volt megállapítható.

6) Az I. rendű panaszos sérelmezte továbbá, hogy a lakásból való távozás után a rendőrök egyéb emberi méltóságát sértő megjegyzésekkel illették, és roma származására is utalásokat tettek. Az I. rendű panaszos elmondta, hogy a rendőrök azt mondták neki, hogy „hugyozd össze magadat”, „cigány gyerekverő bűnözőnek” titulálták, és az egyik rendőr megkérdezte tőle, hogy „miért nem döglesz már meg te szemétláda”. A panaszossal az elővezetés foganatosítása során a lakásból való távozás után is végig ordítottak, és minősíthetetlen hangon beszéltek vele.

Az Rtv. korábban már számos alkalommal idézett 2. §-án kívül a Testület ehelyütt utal a részrehajlásmentes intézkedés Rtv. 13. § (2) bekezdésében rögzített követelményére, amely szerint „a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni”. A rendőri fellépés ezen követelmény értelmében az érintettel szemben nem lehet hátrányosabb (vagy előnyösebb) pusztán azért, mert személye – akár a személyes körülményei, akár valamely társadalmi csoporthoz tartozása miatt – a rendőr számára ellenszenves (vagy rokonszenves). A Testület erre tekintettel megvizsgálta a panaszos által sérelmezetteket.

A rendőrt megillető törvényes jogosítványok esetleges részrehajló alkalmazását a Testületnek a fenti rendelkezésen kívül azért is vizsgálnia kell, mert az Rtv. 92. §-a szerint a Testület az alapjogsérelem megállapításáról dönt, ebbe a körbe pedig az Alkotmány 70/A. §-ának (1) bekezdésében rögzített, hátrányos megkülönböztetést tilalmazó rendelkezés is beletartozik, vagyis az a követelmény, hogy a rendőrség jogtalan megkülönböztetés nélkül éljen a rendelkezésére álló jogszabályi felhatalmazásokkal.

A rendőrök a panaszos által sérelmezett kijelentéseket tételesen ugyan nem cáfolták viszont azokat a körülményeket, amelyek az I. rendű panaszos szerint ezen kijelentések alapjául szolgáltak, igen. A rendőrkapitányság vezetője a fentiekben hivatkozottak szerint állította, hogy a panaszosnak mindvégig lehetősége lett volna a mosdót használni – ezt a Testület értelemszerűen egyúttal annak cáfolataként is értékelte, hogy a rendőrök vizelettel kapcsolatos durva kijelentése elhangzott volna, hiszen a panaszos szerint ezt a rendőrök azzal összefüggésben mondták neki, hogy megtiltották a mellékhelyiség használatát. Hasonlóképpen: a panaszos szerint az ablak végig nyitva volt az előállító helyiségben, hogy minél jobban fázson vékony pizsamájában, és megpróbáltatásait tovább fokozva, ezzel kapcsolatban kérdezte meg tőle egy rendőr, hogy „miért nem döglik már meg”. A kapitányságvezető levelében határozottan állította, hogy a rendőrök a panaszosok roma származására egyáltalán nem utaltak.

Az I. rendű panaszos és a rendőrkapitányság álláspontjának ellentmondásait a Testület rendelkezésére álló bizonyítékok nem tudták megnyugtatóan feloldani. A tényállás felderítését tovább nehezítette, hogy a szomszédok tudomása szerint az I. rendű panaszos és családja nem roma származású.

Mindezek alapján a Testület úgy foglalt állást, hogy a részrehajlás Rtv. 13. §-ában foglalt tilalmának megsértése, és ezáltal az I. rendű panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme, illetve az egyenlő bánásmód követelményének megsértése nem megállapítható. A Testület a panaszos által sérelmezett kijelentések kapcsán sem tudta megállapítani, hogy azok valóban elhangozhattak-e, így az I. rendű panaszos emberi méltóságához való jogának sérelme sem volt megállapítható.

B)

A Testület ezt követően a II. rendű panaszos sérelmeivel foglalkozott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a II. rendű panaszosnak az Alkotmány 2. §-ának (1) bekezdésében rögzített jogállamiság elvéből levezethető tisztességes eljáráshoz, az 54. § (1) bekezdése szerinti emberi

méltóságához, továbbá az abból levezethető testi épséghez, és az 55. § (1) bekezdésében rögzített személyi szabadsághoz való alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A II. rendű panaszos előállítása kapcsán a Testület a következő megállapításokat teszi.

Az Rtv. 33. § (1) bekezdésének a) pontja kötelezően előírja, hogy a rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja, és az illetékes hatóság elé állítsa azt, akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek.

A Testület ehelyütt utal továbbá az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdésére, amely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni, vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A rendőr sérelmére elkövetett hivatalos személy elleni erőszak bűncselekményének megalapozott gyanúja bekövetkezésének körülményeiről és kivizsgálásáról szóló összefoglaló jelentésből kiténik, hogy a II. rendű panaszost az Rtv. 33. § (1) bekezdésének a) pontja alapján fogták el és állították elő.

A kapitányságvezető tájékoztatása szerint az intézkedés során a II. rendű panaszos megpróbálta megakadályozni, hogy fiát a rendőrök elővezessék. Akadályozó magatartása abban nyilvánult meg, hogy először a bejárati ajtóhoz sietve a rendőrök útját állta, majd rájuk támadott. A II. rendű panaszos az egyik járórt felsőtestének jobb oldali mellkasi és kulcsfont közötti részén gyors, erőteljes mozdulattal ellökte az ajtótól, aki a szűk folyosón kollégájának csapódott.

A tettenérés esetét az Rtv. idézett szakasza az elfogás és előállítás eltérést nem engedő, kógens indokai között szabályozza, tehát a szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt a rendőr további intézkedés megtétele céljából köteles elfogni és az illetékes hatóság elé állítani.

Sem az Rtv., sem a büntető anyagi, illetve eljárási szabályok nem tartalmazzák a „tettenérés” meghatározását, ezért a Testület itt is a 265/2011. (IX. 14.) számú állásfoglalásában elvégzett fogalomértelmezést követi. Mind az anyagi, mind az eljárási törvényekhez fűzött kommentárból az derül ki, hogy a tettenérés megállapításához szükséges egyfajta folyamatosság, amely a cselekmény elkövetését az elfogással összekapcsolja. Ezért abban az esetben is, ha az Rtv. tettenérés fogalmát nem csupán a hatóság általi észlelés alapján induló intézkedésekre szorítjuk, szükséges, hogy a tetten ért személy mozgását, cselekvését – akár a szemtanúk, akár az értesítésre megjelenő rendőrök – végig kövessék a cselekmény elkövetésétől kezdve. Amennyiben az elkövető ilyen fajta nyomon követhetősége megszakad, úgy tettenérésről nem beszélhetünk.

Jelen esetben a folyamatosság kérdése szóba sem kerülhet, mivel a rendőrök elmondásuk szerint a II. rendű panaszos által elkövetett bűncselekmény – a hivatalos személy elleni erőszak – sértettjei.

A Testület a következőkben azt vizsgálta, felmerül-e annak minimális gyanúja, hogy a II. rendű panaszos a helyszínen a rendőröket valóban megtámadta.

A Testület álláspontjának kialakításakor figyelemmel volt a rendőrség azon tájékoztatására, miszerint a parancsnoki kivizsgálás részeként az intézkedés foganatosításában résztvevő három járőr sérüléseit orvos vizsgálta meg. A vizsgálat eredményeképpen megállapítást nyert, hogy mindhárman 8 napon belüli, könnyű sérüléseket (csuklórándulást, horzsolásos sérülést) szenvedtek az intézkedés során.

Tekintetbe véve, hogy a kapitányságvezető tájékoztatása szerint három járőr könnyű sérüléseket szenvedett, és a II. rendű panaszossal szemben a Btk. 229. § (1) bekezdésébe ütköző és eszerint minősülő hivatalos személy elleni erőszak büntett megalapozott gyanúja miatt feljelentés készült, a Testület arra a következtetésre jutott, hogy nem tekinthető teljesen megalapozatlannak az az állítás, hogy a II. rendű panaszost a szóban forgó bűncselekmény elkövetésén tetten érték.

Mindezek alapján – tekintetbe véve, hogy tettenérés esetében az Rtv. nem ad lehetőséget a mérlegelésre – a Testület megállapította, hogy a II. rendű panaszos elfogására és előállítására jogszerűen került sor, ezért a panaszos személyes szabadsághoz való jogát nem érte sérelem.

2) A II. rendű panaszos állította, hogy az egyik rendőr meztelen jobb lába ujjaira erővel rátaposott, és ellökte őt a telefontól.

A fenti sérelem a II. rendű panaszossal szemben alkalmazott testi kényszerrel nyilvánvalóan nincs összefüggésben. A Testület kérdésére a kapitányságvezető határozottan cáfolta, hogy a II. rendű panaszos lábujjára bármelyik rendőr rátaposott volna, illetve ellökte volna őt a telefontól.

A II. rendű panaszos orvosi vizsgálatáról is igazolás készült a Gy. városi orvosi ügyeleten. Az igazolás szerint a panaszos orvosi vizsgálata 2011. december 6-án, hajnali 5 óra 52 perckor történt meg. Az igazolás szerint a II. rendű panaszos bal csuklója tájékán felületi, 8 napon belüli gyógytartamú hámsérülést szenvedett. A dokumentum nem említi, hogy a panaszosnak lábujján bármilyen sérülése lett volna a vizsgálat időpontjában.

A II. rendű panaszost az intézkedést egy nappal követően a Gy. városi B. P. Kórház sebészeti ambulanciáján is vizsgálták. A kiállított ambuláns kezelőlap szerint a panaszos jobb lábán az I-es ujj végperce duzzadt, kékesfekete színű volt a vizsgálat időpontjában.

A II. rendű panaszos szomszédja, H. L. beismeri, hogy nem látta, ki és mikor taposott a II. rendű panaszos lábujjára, azonban úgy véli, hogy amit látott, az a panaszos által előadottak eredménye lehet. H. L. szerint a II. rendű panaszos nagy lábujja bedagadt, és hónapokig lila illetve fekete színű volt.

A Testület véleménye szerint a II. rendű panaszos sérülésének jellegéből nem állapítható meg teljes bizonyossággal a keletkezés időpontja. Az első látlelet nem említi, hogy a panaszosnak lábujján sérülése lett volna, azonban az is elképzelhető, hogy a sérülésre az első vizsgálat során nem derült fény. A Testület nem látott okot arra, hogy az intézkedés másnapján keletkezett látlelet valóságtartamát kétségbe vonja, jelen esetben ugyanakkor mindösszesen annyit igazol a látlelet, hogy a panaszos lábujja a vizsgálat időpontjában még véraláfutásos volt – arra ugyanakkor nem lehet belőle következtetni, hogy a II. rendű panaszos pontosan

hány nappal korábban, és milyen körülmények között szenvedte el sérülését. A panaszos szomszédja a sérülés keletkezésének körülményeit nem látta, és maga is elmondta, hogy a panaszos lábujja hosszú hónapokon keresztül véraláfutásos volt, amely a keletkezés időpontjának bizonytalanságát tovább fokozza.

A rendelkezésre álló adatokat megvizsgálva a Testület arra a következtetésre jutott, hogy nem lehet megnyugtatóan tisztázni, a rendőri intézkedés során szenvedte-e el sérülését a II. rendű panaszos, ezért testi épséghez való alapvető jogának sérelme nem volt megállapítható.

3) A II. rendű panaszos előadta, hogy az intézkedő rendőrök semmilyen információt nem adtak számára előállításának indokáról.

Az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése rögzíti, hogy a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az Rtv. szerinti panasz lehetőségéről és az előterjesztésre nyitva álló határidőről.

A kapitányságvezető az intézkedést fogantató rendőröket meghallgatta a kérdést illetően. A járőrök a panaszos állítását cáfolva elmondták, hogy a földre vitt panaszossal a Törvény nevében!” szavak előrebocsátásával közölték, hogy bilincset fognak vele szemben alkalmazni, és az általa elkövetett cselekmény miatt előállítását kezdeményezik a városi rendőrkapitányságra – tehát a rendőrök állítják, hogy mind az intézkedés tényéről, mind annak céljáról tájékoztatták a II. rendű panaszost.

A fenti ellentmondás feloldására alkalmas bizonyíték hiányában a Testület úgy foglalt állást, hogy az intézkedés tényének és céljának közlését illetően a II. rendű panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható.

4) A Testület vizsgálta továbbá a II. rendű panaszossal szemben alkalmazott testi kényszer és bilincs jogszerűségét.

A panaszbeadvány szerint a rendőrök a II. rendű panaszost kituszkolták a konyhába, majd az I. rendű panaszos elvitele után kicipelték a folyosóra, leteperték a földre és megbilincseltek. A jogi képviselő hangsúlyozta, hogy a II. rendű panaszost annak ellenére vitték el bilincsben, hogy semmiféle ellenállást nem tanúsított a rendőrökkel szemben.

A Testület ehelyütt utal mindazon jogszabályokra, melyeket az I. rendű panaszossal szemben alkalmazott testi kényszer és bilincs vizsgálatokor jelen állásfoglalás V. rész, „A” fejezete alatt, a 3. pont keretében már ismertetett.

A rendelkezésre álló iratok szerint a II. rendű panaszost az Rtv. 48. §-ának b) és d) pontja alapján, támadás megakadályozása és ellenszegülés megtörése érdekében bilincseltek meg, és az Rtv. 47. §-a alapján alkalmaztak vele szemben testi kényszert.

A Testület jelen állásfoglalás keretében már több ízben ismertette, milyen magatartást tanúsított a rendőrök szerint a II. rendű panaszos a lakásban. A panaszos és családja a rendőrök előadását határozottan cáfolták, a szemtanúk pedig saját bevallásuk szerint sem tudnak hitelt érdemlő információkkal szolgálni a lakás falai között történt eseményekről.

A II. rendű panaszos elfogásának és előállításának vizsgálatokor a Testület kimondta, hogy a rendőrökről készült látványok fényében nem nélkülöz minden valószínűséget, hogy a II. rendű panaszos valóban a kapitányságvezető tájékoztatása szerinti viselkedést tanúsította. Az intézkedés foganatosításában résztvevő három járőr állapotát orvos vizsgálta meg, aki megállapította, hogy a rendőrök 8 napon belül gyógyuló, könnyű sérüléseket (csuklórándulást, horzsolásos sérülést) szenvedtek az intézkedés során. Figyelemmel arra, hogy ezen sérülések keletkezésére a panaszbeadvány nem ad magyarázatot, a Testület úgy találta, hogy a kényszerítő eszközök alkalmazásának indokoltságát illetően a sérülések megléte a rendőrség álláspontját erősíti. Álláspontjának kialakításakor a Testület különös figyelemmel volt arra a körülményre, hogy a II. rendű panaszost kifejezetten hivatalos személy elleni erőszak gyanújával állították elő.

A fentiek alapján a Testület úgy foglalt állást, hogy a kényszerítő eszközök alkalmazása a II. rendű panaszossal szemben jogszerű volt, így emberi méltósághoz és az abból levezethető testi épséghez való jogát nem sértette.

5) A II. rendű panaszos az intézkedés foganatosításának módjával kapcsolatosan is terjesztett elő észrevételeket, utalva rá, hogy a rendőri intézkedés az emberségesség követelményeinek nem felelt meg. A II. rendű panaszos még otthonában szeretett volna vizet inni, azonban ebben a rendőrök megakadályozták, ezért végül a folyosón kint lévő szomszéd itatta meg vízzel. A panaszos később a rendőrkapitányságon is próbált vizet kérni, mire egyikük egy teli flakon ásványvizet kezdett rázogatni előtte, majd beleivott, mosolygott, és azt mondta: „*Innál-e te hazug alkoholista cigány?... Bolond az egész családotok.*” A panaszos elmondta továbbá, hogy a rendőrkapitányságon végig nagy pszichikai nyomás alatt tartották, folyamatos megaláztatásokkal, megfélemlítésekkel és becsmérő szavakkal.

A panaszos fenti sérelmei kapcsán a Testület ismételten utal az Rtv. 2. §-ának rendelkezéseire és a rendőrség intézkedő munkatársaitól elvárható hangnem kapcsán jelen állásfoglalás V. rész, „A” fejezet, 2. pont f) alatt tett megállapításaira.

A Testület a kapitányságvezető által az I. rendű panaszos panaszát illetően elmondottakat értelemszerűen érvényesnek tekintette a II. rendű panaszos által előadottakra is: tehát azt az állítást, hogy az előállító helyiségben vízcsap van elhelyezve, amelyet az előállított személy bármikor használhat, a panaszos azon állítása cáfolataként értékelte, hogy az egyik rendőr egy teli flakon ásványvíz rázogatásával fokozta volna szomjúságát. A kapitányságvezető utalt rá továbbá, hogy a rendőrök egyik panaszos roma származására sem utaltak semmilyen összefüggésben az intézkedés foganatosítása során.

A szemtanúk állították, hogy a II. rendű panaszost ők itatták meg otthona előtt. Tekintettel arra, hogy ebből következően az intézkedő rendőrök a panaszos előállításának megkezdése előtt azt legalábbis lehetővé tették, hogy a panaszost a szomszédok megittassák, a Testület úgy találta, hogy a panaszos alapvető jogai ebben a vonatkozásban nem szenvedtek sérelmet.

A panaszos egyéb, fent ismertetett sérelmei tekintetében azonban a tényállás felderítése utólag nehézségekbe ütközött. A II. rendű panaszos általánosságban sérelmezte a

rendőrkapitányságon öt körülvevő megfélemlítő lépkört, a rendőrkapitányság pedig ugyanakkor a panaszos állításainak ellentmondva egy következetes, szakmailag megfelelő módon foganatosított előállításról értekezett az iratokban.

Mindezek alapján a II. rendű panaszos egyéb sérelmei tekintetében emberi méltósághoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.

6) A II. rendű panaszos úgy emlékszik, előállításával összefüggésben semmilyen iratot nem kapott a rendőrkapitányságon.

Az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.

A Testület jelen állásfoglalás IV. részének 1) pontja alatt a jogorvoslathoz való jogot illető tájékoztatás megtörténte kapcsán számos olyan megállapítást tett, amely a II. rendű panaszos igazolás kiállításának elmulasztásával kapcsolatos panaszára is érvényes.

A kapitányságvezető tájékoztatta a Testületet, hogy a II. rendű panaszos megkapta az előállítás időtartamáról kiállított igazolást, azonban azt nem volt hajlandó aláírásával ellátni. Az irat a Testülethez megérkezett, azon a II. rendű panaszos aláírásának helyén a „nem volt hajlandó aláírni” megjegyzés szerepel.

A Testület jelen állásfoglalás hivatkozott részében már utalt rá, az aláírás megtagadásakor a jogszerű rendőri eljárás utólagos igazolhatóságának érdekében célszerű hatósági tanút bevonni az eljárásba, mivel a hatósági tanú aláírása kétséges kizárólag alkalmas annak tanúsítására, hogy az előállított személy valóban nem kívánta aláírni az iratokat.

A konkrét esetben a Testület a rendőrkapitányság és a panaszos előadása közötti ellentmondást nem tudta megnyugtatóan feloldani, így nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a II. rendű panaszos részére valóban átadták-e az igazolást. A II. rendű panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogának sérelme mindezek okán nem volt megállapítható.

C)

A III. rendű panaszos a következőket adta elő az együttesen előterjesztett panaszbeadványban. Az idős asszony elmondta, hogy amikor megpróbálta elérni, hogy fia, az I. rendű panaszos megihassa az általa készített cukros vizet, az egyik rendőr felé lendítette kezét, de egy másik rendőr megakadályozta abban, hogy megüsse. A III. rendű panaszos meg is kérdezte a rendőrt, hogy „mi van fiatalúr, meg akar ütni?”. Ezt követően a rendőrök többször félrelökték, majd a korbátnak taszították. Egy alkalommal csak a szomszéd tudta megakadályozni, hogy feje a lökéstől ne csapódjék a közelben lévő tárgyakra.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a panaszbeadványban említett esemény érintette a II. rendű panaszosnak az Alkotmány 54. § (1) bekezdése szerinti emberi méltósághoz való jogából levezethető testi integritáshoz és testi épséghez való alapvető jogát az alábbiak szerint.

A Testület ehelyütt ismételten hivatkozik az Rtv. 2. §-ában foglalt általános, az emberi jogok védelmére vonatkozó rendőri kötelezettségeire.

Ismételten felhívja továbbá a Testület az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdését, amely szerint a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

Az Rtv. 47. §-a felhatalmazza továbbá a rendőrt, hogy intézkedése során az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazzon.

A kapitányságvezető a Testülettel ezirányú kérdésére annyit közölt, hogy „arra vonatkozóan, hogy a III. rendű panaszost bármelyik rendőr meg akarta volna ütni, semmilyen információ nem merült fel”. A III. rendű panaszossal szemben nem került sor a rendőri intézkedésre, mivel csak hangoskodott és kiabált a lakásban, de tevőlegesen nem akadályozta az elővezetést.

A történetekkel kapcsolatban a Testület a szomszédokhoz is kérdést intézett. H. L. elmondta, hogy látta, amint a rendőrök a III. rendű panaszost, aki síró unokája megnyugtatása végett szeretett volna bemenni a lakásba, egyszerűen kilökték az ajtón. H. L. a lökés erejét érzékeltetve elmondta, hogy ha ő nem fogja meg a III. rendű panaszost, biztosan nekicsapódik a fürdőszobafal sarkának.

A III. rendű panaszos egy az intézkedés másnapján készült ambuláns kezelőlapot is csatolt állításai alátámasztására. Az ambuláns kezelőlap szerint a III. rendű panaszos a vizsgálat időpontjában szintén úgy nyilatkozott, hogy előző nap hajnali 4 óra körüli időben rendőrök bántalmazták saját otthonában. A nőnek jobb mellkasfele, jobb karja sérült, bordái felett nyomásérzékeny volt, légmellre utaló jel nem volt. Jobb karjának felső harmadában 2*5 cm-es véraláfutás keletkezett. Az elkészített kétirányú mellkasröntgen felvétel szerint jobb oldalon bordatörés nem látszódott. A diagnózis szerint a panaszos szeméremcsontja eltörött, mellkasa zúzódott, a javasolt kezelés a sérült testrészek kímélete, borogatása volt.

Összegezve tehát, a kapitányságvezető a panaszos állításait cáfolva elmondta, hogy mivel a panaszos aktívan egyáltalán nem akadályozta a rendőri intézkedés foganatosítását, vele szemben a rendőrök nem kezdeményeztek intézkedést. A panaszos szomszédja H. L. ugyanakkor látta, ahogyan a rendőrök a panaszost nagy erővel kilökték az ajtón, úgy, hogy neki kellett megfognia, megakadályozva, hogy a falnak csapódjon.

A fentieket a Testület a következőképpen értékelte. A III. rendű panaszos és a szemtanú egyező előadása alapján a Testület meggyőződött arról, hogy a III. rendű panaszost a rendőrök meglökték. A mozdulat a szemtanú nyilatkozata szerint egyértelműen szándékos jellegű volt, ezért a Testület a rendőrség azon állítását, miszerint a III. rendű panaszossal szemben kényszerítő eszközt nem alkalmaztak, nem fogadta el, és a lökést a Testület az Rtv. 47. §-a szerinti testi kényszer alkalmazásának tekintette.

Mivel a rendőrkapitányság a III. rendű panaszossal szemben történt kényszerítő eszköz-

alkalmazást nem dokumentálta megfelelően, a Testület megállapította, hogy eljárása a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát sértette.

A Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján azt ugyanakkor nem tudta feltárni, hogy a III. rendű panaszossal szemben megfelelő indokkal, vagy anélkül alkalmazták-e a testi kényszert, ugyanis utólag nem volt rekonstruálható, akadályozta-e, és ha igen, milyen módon akadályozta a III. rendű panaszos az intézkedést.

A Testület álláspontja szerint hasonlóképpen kétséges, hogy a panaszoson a másnapi orvosi vizsgálat alkalmával rögzített sérülések mikor és milyen körülmények között keletkeztek. Álláspontjának kialakításakor a Testület tekintettel volt arra a körülményre, hogy a szemtanúk nem látták, ahogyan a panaszos a sérüléseket elszenvedti – H. L. az általa leírtak szerint maga akadályozta meg, hogy a III. rendű panaszos sérüléseket szenvedjen.

Mindezek alapján a III. rendű panaszos testi épséghez fűződő alapvető jogának sérelme nem volt megállapítható.

D)

A Testület úgy találta, hogy a rendőri intézkedés érintette a IV. rendű panaszos, és rajta keresztül egész családja – az Emberi Jogok Európai Egyezménye 8. cikkében rögzített magán- és családi élet tiszteletben tartásához fűződő alapvető jogát – az alábbiak szerint.

A panaszbeadványban foglaltak szerint a rendőrök a rémülten síró IV. rendű panaszost kitépték a nagyszülők karjai közül. A hangzavarra és a rendőrök kiabálására a szomszédok is kijöttek, és egyikük meg is kérte a rendőrt, hadd vigye át a gyermeket magához, hogy ne lássa, mit csinálnak az apjával. A rendőrök ezt nem tették lehetővé, sőt, nyomdafestéket nem tűrő módon kiabáltak a szomszédokkal, megfélemlítve őt ezzel. A gyermeket a történetek nagyon megviselték, azóta a csengőre összeressen és sír, apjától nem akar elválni, és magatartási problémák alakultak ki nála, melynek következtében pszichológus foglalkozik vele.

Az intézkedő rendőrök arról számoltak be, hogy az I. rendű panaszos kislánya jelen volt a rendőrök intézkedésénél, mivel a kisfiú a rendőrök kiérkezését megelőzően az I. rendű panaszossal egy ágyban aludt. A kisfiú azért vált részesévé a történeteknek, mert az I. rendű panaszos gyermekét felhasználva próbálta megakadályozni, hogy elővezetését végrehajtsák. A férfi a kisfiút szorosan magánál tartotta, többszöri felszólításra sem engedte el, és nem működött közre az intézkedés végrehajthatósága érdekében, ezért végül – miután a helyszínen lévő rendőrök egyeztettek egymással az alkalmazandó taktikai fogásokat – a „Törvény Nevében!” szavak előrebocsátásával az intézkedést vezető r. őrmester figyelmeztette az I. rendű panaszost, hogy vele szemben testi kényszert fog alkalmazni. Ezt követően bal karját megragadta, a tanult intézkedéstaktikai módszerekkel hátra helyzetbe csavarta, miközben vele szinkronban mozogva a r. őrmester társa jobb karját ragadta meg és csavarta hátra. Ezalatt a pr. r. őrmester a gyermeket sérülésmentesen átadta a III. rendű panaszosnak.

A panaszosok előadásának H. L.-né előadása néhány ponton ellent mondott. H. L.-né elmondta, hogy megkérte az egyik rendőrt, hadd hozza át lakásukba a kisfiút, amíg a

rendőrség a szomszédban van. Mindez akkor történt, amikor a rendőrségi erősítés megérkezett, és a kaputelefonon felcsengettek. Ekkor a kisfiú már szinte hisztérikusan sírt, amit a tanú már nem bírt tovább hallgatni, és ezért kiment a folyosóra. Az egyik rendőr a kisháló ajtajában állt, háttal a tanúnak, a másik pedig az előszobában, közvetlenül az ajtóban, és a kaputelefonon próbálta beengedni társait. Amikor a kapucsengő elhallgatott, a tanú akkor kérdezte meg, áthozhatja-e a szomszédba a gyermeket, vagy köteles ő is végignézni, ami történik. A tanú szerint a rendőr ránézett, lesajnálóan végigmérte, elfordította a fejét, és még csak válaszra sem méltatta. Mivel az ajtóban állt, és H. L.-né nem tudott mellette bemenni a lakásba a kisfiúért, visszament otthonába, és becsukta az ajtót. H. L.-né nem említette, hogy a rendőrök rákiabáltak volna, sokkal inkább azt nehezményezte, hogy nem szóltak hozzá.

Az iratokhoz csatoltan a Testülethez érkezett továbbá a P. S. Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Szakiskola Nevelési Tanácsadójának 2012. május 18-án kelt véleménye a IV. rendű panaszos állapotáról, amely szerint a gyermek a hozott traumatikus élmény feldolgozási fázisába jutott, és akut probléma már nincs jelen nála.

A Testület nem kételkedik benne, hogy a kora reggeli rendőri intézkedés a panaszos kiskorú gyermekét megviselhette. A vizsgálat tárgyát az képezte, hogy a gyermek ijedtsége az intézkedés sajnálatos, azonban elkerülhetetlen következménye volt-e, vagy azt a rendőrök aránytalanul és szükségtelenül fenyegető fellépése okozta. A Testület abból indult ki, hogy a panaszos elővezetésére megfelelő joggal került sor, melynek tekintetében a Testület nem állapított meg jogsértést. Mivel azonban a lakásban lezajlott cselekmények feltárása számos vonatkozásban a bizonyítás nehézségei miatt ellehetetlenült, a Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszosok magán- és családi élet tisztelőben tartásához fűződő alapvető jogának sérelme nem volt megállapítható.

VI.

A Testület megítélése szerint a panaszosokat ért sérelmek elérték a súlyosság azon fokát, amely indokoltá teszi a panasz és az állásfoglalás megküldését az Országos Rendőrfőkapitánynak, ezért a Testület az Rtv. 93/A. §-ának (6) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2012. február 27.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
előadó testületi tag